

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 17. apríl, 2015.
Tilvísun: 201503-0028

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands, þingskjal 1004 – 579 mál.

Alþýðusambandi Íslands hefur borist til umsagnar framvarp til laga um breytingu á lögum um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands o.fl. (skipulag).

Þróunarsamvinnumál hafa verið málaflokkur sem almenn og breið pólitísk samstaða hefur verið um hér á landi. Íslendingar hafa unnið að þróunarsamvinnu í mjög langan tíma og Þróunarsamvinnustofnun Íslands – PSSÍ var sett á laggirnar árið 1971 þegar fyrstu lög um tvíhliða þróunarsamvinnu Íslendinga voru samþykkt á Alþingi. PSSÍ hefur markvisst unnið að því að móta sér skýrar verklagsreglur og aðlagast að þeim breytingum sem hafa á undanförunum árum orðið á viðhorfi og nálgun í þróunarsamvinnu. PSSÍ hefur lagt áherslu á vægi árangurs og getu stofnunar og starfsmanna til að starfa að árangursmiðaðri þróunarsamvinnu og skipulagi stofnunarinnar breytt til að fylgja eftir þeim markmiðum.

PSSÍ hefur unnið eftir þeim markmiðum og skipulagi sem Alþingi hefur sett stofnuninni og sem hafa fengist staðfest og viðurkennt af DAC, þróunarsamvinnunefndar OECD. Í greinagerð með frumvarpinu er vísað í skýrslu/rýni á vegum DAC sem unnin var árið 2013. Það kemur hvergi fram að ástæða sé til þess að leggja Þróunarsamvinnustofnun niður, heldur þvert á móti er áhersla lögð á að styrkja tengsl PSSÍ og utanríkisráðuneytis.

Í greinagerð með frumvarpinu kemur einnig fram að það sé að verulegu leyti byggt á skýrslu sem unnin var fyrir utanríkisráðuneytið árið 2014, – *Þróunarsamvinna Íslands, skipulag, skilvirkni og árangur*. Í þeirri skýrslu er fjallað almennt um skipulag og framkvæmd þróunarsamvinnu og velt er upp mörgum áhugaverðum tillögum m.a. um nýtingu fjár og mælanlegan árangur. Það vekur furðu ASÍ að svo veigamikil stjórnsýslubreyting skulu vera gerð á grunni skýrslu sem leggur fram margvíslegar tillögur til umræðu og áframhaldandi vinnu.

Einnig má bend á að fyrsta Þróunarsamvinnuáætlun Íslands var sett fram fyrir árin 2013-2016 og því ástæða til að bíða uns meiri reynsla er komin á framkvæmdina og mögulega vankanta áður en róttækar hugmyndir um breytt skipulag er lagt fram.

Alþýðusamband Íslands

Sættúni 1 • Reykjavík

Sími: 535 5600 • Fax: 535 5601

asi@asi.is • www.asi.is

Eins og fram hefur komið þá hefur ASÍ efasemdir um ágæti þeirrar róttæku breytingar sem framangreint frumvarp leggur til. Helstu rök breytinganna samkvæmt frumvarpinu eru meðal annars að með því að færa framkvæmdina á eina hendi er verið að einfalda skipulagið. Betri heildarsýn mun nást yfir málaflokkinn og stefnumótun verði markvissari þegar um einn ábyrgðaraðila er að ræða.

Alþýðusambandið telur að með því að færa framkvæmd þróunarsamvinnu yfir á eina hendi þ.e. alfarið á ábyrgð utanríkisráðuneytis dvíni sá faglegi árangur sem ÞSSÍ hefur náð. Hætta er á að diplómátískar áherslur fari að blandast inn í þróunarsamvinnuna – þ.e. að framlagsríki fari að reka hana með eigin hagsmuni að leiðarljósi en ekki hagsmuni fátækra ríkja eingöngu.

Alþýðusambandið telur að áður en ákvörðun um að færa alla alþjóðlega þróunarsamvinnu undir utanríkisráðuneytið þurfi að leita svara við mörgum spurningum sem upp koma við lestur skýrslunnar – *Þróunarsamvinna Íslands, skipulag, skilvirkni og árangur*, sem frumvarpið byggir á að mestu. Helstu spurningar sem upp koma eru;

- Fagleg rök sem liggja til grundvallar áformum um sameiningu?
- Hvort önnur lögmál gilda um þróunarmál en aðra málaflokka í ljósi þess að almennt hefur stjórnarsýslan þróast æ meira á þann veg að stefnumörkun og eftirlit með framkvæmd hennar er á hendi ráðuneyta en framkvæmdin sjálf á hendi faglegra stofnana?
- Álit þróunarsamvinnunefndar OECD / DAC á sameiningu. Af hverju ekki er beðið niðurstöðu DAC á skipulagi og árangri þróunaraðstoðar sem fyrirhuguð er árið 2016?
- Hvort athugað hefur verið reynsla annarra ríkja af því að hafa sjálfstæða stofnun utan um þróunarsamvinnu, eins og t.d. Svíþjóð?

Alþýðusamband Íslands leggur til að frestað verði ákvörðun um breytingu á lögum um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands og að ofangreindum spurningum ásamt öðrum verði svarað af fagaðilum áður en endanlega ákvörðun verður tekin.

F.h. Alþýðusambands Íslands

Gylfi Arnbjörnsson
Forseti ASÍ

Alþýðusamband Íslands

Sættúni 1 • Reykjavík
Sími: 535 5600 • Fax: 535 5601
asi@asi.is • www.asi.is

Efni: Þingskjal 1004 — 579. mál. Frumvarp til laga um breytingu á lögum um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands o.fl. (skipulag).

Rannsóknir sýna að þróunarsamvinna bætir lífskjör, heilsu og menntun þegar að henni er staðið með faglegum hætti. Rannsóknir sýna einnig að gæði og afköst þróunarsamvinnu minnka þegar framlagsríki láta eigin hagsmuni, t.d. viðskiptahagsmuni eða stjórnsmál, ráða för við úthlutun framlaga til þróunarmála. Fyrirkomulag þróunarsamvinnu skiptir því miklu máli fyrir árangur. Vegna þessa vill undirritaður fh Félagsvísindasviðs Háskóla Íslands koma á framfæri eftirfarandi þremur athugasemdum.

1) Skipulag þróunarsamvinnu

Það er ekki sjálfgefið að eitt fyrirkomulag þróunarsamvinnu hafi yfirburði fram yfir annað, sbr. meðfylgjandi skýrslu Faure, R., Long, C., og Prizzon, A. (2015) (*Do organisational and political models for development cooperation matter for development effectiveness?* ODI Working Paper). Niðurstaða höfunda er að fagleg og sterk forusta þeirra sem annast stefnumótun og framkvæmd skiptir mestu fyrir árangur þróunarsamvinnunnar.

DAC skýrsla um þróunarsamvinnu Íslands frá 2013 (DCD/DAC (2013). *Special Review of Iceland – Final Report*) vekur athygli á að það gæti verið hagkvæmt fyrir íslensk stjórnvöld að stilla betur saman stefnumótun þróunarsamvinnunnar og framkvæmd hennar. Bent er á að skoða mætti fyrirkomulag þróunarsamvinnu nágrannaríkjanna. Ekki er þó lagt til að ÞSSÍ verði lögð niður og reyndar er tekið fram að þau verkefni sem ÞSSÍ beri ábyrgð á hafi verið vel rekin og að þau séu tekin út af óháðum álitsgjöfum, andstætt því sem sé raunin um verkefni þau sem falli undir ábyrgð ráðuneytisins.

Eins og kemur fram hjá Faure og félögum (2015) er fyrirkomulag þróunarsamvinnu innan ríkja DAC breytilegt, og er núverandi fyrirkomulag þróunarsamvinnu Íslendinga það algengasta meðal þátttökuríkjanna (Model 3, sjá bls. 33). Þau ríki sem kom best út í skoðun þeirra hafa sérstakt þróunarráðuneyti eða að þróunarmálin eru hluti af verkefnum þess ráðuneytis sem annast málaflokkinn. Danmörk og Noregur eru nefnd sem vel heppnuð dæmi en bæði ríkin hafa nýlega flutt þróunarstofnanir sínar, Norad og Danida, inn í utanríkisráðuneyti ríkjanna, án þess þó að þær séu lagðar niður. Norad og Danida starfa enn sem undirstofnanir viðkomandi ráðuneyta og héldu þær hvor um sig nýlega upp á 50 ára afmæli sitt. Á sama hátt og Norad og Danida er ÞSSÍ ákveðið vörumerki þróunarsamvinnu Íslendinga. ÞSSÍ hefur getið sér gott orð og hefur á liðnum árum byggt upp faglega þekkingu á þróunarsamvinnu.

Á grundvelli núverandi laga frá 2008 annast ÞSSÍ tvíhliða þróunarsamvinnu “í umboði ráðherra”. ÞSSÍ hefur hægt og bitandi sett sér verklagsreglur um þróunarsamvinnu tvíhliða samstarfs og þar er að finna fagþekkingu á málaflokkun, eins og kemur reyndar fram í umsögn um ofangreint frumvarp. Því er hér lagt til að ÞSSÍ verði ekki lögð niður heldur verði verksvið hennar útvíkkað og stofnuninni falið að annast áfram í “umboði ráðherra” bæði tvíhliða og marghliða þróunarsamvinnu Íslands.

Að því er virðist er ofangreindu frumvarpi fyrst og fremst ætlað að leysa samskiptavanda undirstofnunar og ráðuneytis og þá með því að leggja niður stofnunina. Slíkt er bráðræði og ekki til þess fallið að styrkja þetta mikilvæg verkefni. Samskiptavandann, sé hann til staðar, ber leysa á annan hátt.

2) Reglugerðarbreyting

Lagt er til að á eftir 9. gr. gildandi laga komi ný grein, ásamt fyrirsögn, svohljóðandi:

Reglugerðarheimildir.:

Ráðherra er heimilt að setja í reglugerð nánari fyrirmæli um framkvæmd laga þessara, þar á meðal reglur um framkvæmd þróunarsamvinnu Íslands, hlutverk og starfsemi þróunarsamvinnunefndar og það hlutverk sem sendiráð Íslands í samstarfsríkjum á sviði þróunarmála gegna við framkvæmd þróunarsamvinnu.

Með þessari nýju grein er ráðherra falið mikið vald. Á grunni hennar er ráðherra á hverjum tíma í lófa lagið að breyta áherslum í þróunarsamvinnu með reglugerðarbreytingu, án aðkomu þingsins. Þróunarsamvinna er langtímaverkefni og ofangreind lagabreyting styður því ekki við festu og langtímamarkmið í íslenskri þróunarsamvinnu. Í þessu samhengi má benda á að sjö einstaklingar úr þremur stjórnmalaflokkum hafa gegnt embætti utanríkisráðherra sl. 15 ár. Lagt er til að henni verði sleppt.

3) Þróunarsamvinnunefnd

Í 3. gr. frumvarpsins er lagt til að skipuð verði þróunarsamvinnunefnd sem sé skipuð 15 einstaklingum. Kemur fram að nefndin skuli funda að lágmarki tvisvar á ári með ráðherra og upplýsa utanríkismálanefnd reglulega um störf sín. Hlutverk nefndarinnar er nánar útskýrt í 4. gr. laganna, en þar segir m.a.:

Nefndin skal m.a. fjalla um stefnu um alþjólega þróunarsamvinnu og aðgerðaáætlun þar að lútandi, framlög til þróunarsamvinnu, val á samstarfslöndum, þátttöku Íslands í starfi alþjóðastofnana á sviði þróunarsamvinnu, sem og helstu skýrslur um árangur í þróunarsamvinnu.

Þetta er stór nefnd með mikilvægt hlutverk. Ef hún á að geta gegnt hlutverki sínu á fullnægjandi hátt þarf að tryggja henni fjárhagslegt rými til að sinna störfum sínum.

Daði Már Kristófersson
forseti Félagsvísindasviðs Háskóla Íslands

Fylgirit með umsögn:

Do organisational and political models for development cooperation matter for development effectiveness?, skýrsla Faure, R., Long, C., og Prizzon, A. (2015) (ODI Working Paper)

Do organisational and political models for development cooperation matter for development effectiveness?

Raphaëlle Faure, Cathal Long and Annalisa Prizzon

Abstract

Development agencies can assume a range of organisational designs, which can evolve over time. Governments tend to reconfigure their development agencies to reflect major changes in strategic orientation and policy priorities, often in response to decisions about the political salience of international development assistance.

This paper sets out to investigate the relationship between aid quantity and aid quality indicators, and the different institutional and political models for development cooperation. For instance, the appointment of a cabinet-rank minister for development cooperation signals the relevance of this agenda within government. While the paper does not assess causality, the quantitative analysis suggests that a sufficiently senior and publicly accountable figure does matter for the effectiveness of development cooperation, as does an integrated model for development policy and implementation.

Acknowledgements

The authors are grateful for helpful comments provided by peer reviewers Nilima Gulrajani and Paddy Carter, in addition to those provided by Mikaela Gavas. We are also grateful to the Bill and Melinda Gates Foundation for their generous financial support to this research. The report's findings and conclusions do not necessarily reflect the views of the funders or ODI.

Contents

Executive summary	6
1. Introduction	7
2. Institutional and political structures of aid delivery in DAC countries	8
2.1 Institutional models	8
2.2 Political structures	10
3. Is there a correlation between institutional and political model and aid quantity and quality?	12
3.1 Aid quantity	12
3.2 Aid quality	13
4. Conclusions	20
References	21
Annex	22

List of tables, figures and boxes

Tables

Table 1: Strengths and weaknesses of institutional models	10
Table 2: Development cooperation: ministerial responsibility	11
Table A1: Model 1: The Ministry of Foreign Affairs is responsible for policy and implementation	22
Table A2: Model 2: A development cooperation directorate or agency within the Ministry of Foreign Affairs leads and is responsible for both policy and implementation	23
Table A3: Model 3: A ministry has overall responsibility for policy and a separate executing agency is responsible for implementation (including development banks)	26
Table A4: Model 4: A ministry or agency other than the ministry of foreign affairs is responsible for both policy and implementation	31
Table A5: Countries by models	33
Table A6: Countries by cabinet-rank	34
Table A7: Summary statistics – ODA/GNI ratios by model (2011-2013)	34
Table A8: Mean differences in ODA/GNI ratios across models (2011-2013)	34
Table A9: Summary statistics – ODA/GNI ratios by cabinet-rank minister (2011-2013)	35
Table A10: Summary statistics – ODA growth rates by model	35
Table A11: Mean differences in ODA/GNI growth rates across models (2004-2013)	35
Table A12: Summary statistics – ODA growth rates by cabinet-rank minister (2004-2013)	35
Table A13: Summary statistics – Aid Quality Index by model	37
Table A14: Mean differences in overall Knack Index scores across models	37
Table A15: Summary statistics – Knack Index by cabinet-rank minister	38
Table A16: Summary statistics – QuODA Indices by model	39
Table A17: Summary statistics – QuODA Indices by cabinet-rank minister	39
Table A18: Summary statistics – CDI by model	40
Table A19: Summary statistics – CDI by cabinet-rank minister	41

Figures

Figure 1: Institutional structures for managing aid across DAC donors	9
Figure 2: ODA/GNI Ratio (%) by institutional model type (2011-2013 average for all DAC countries)	13
Figure 3: ODA/GNI ratio (%) by cabinet-rank minister (2011-2013 average for all DAC countries)	13
Figure 4: ODA annual growth rate by institutional model type	14
Figure 5: ODA annual growth rate by cabinet-rank minister	15
Figure 6: Aid Quality Index – overall score by model type (2007)	16
Figure 7: Aid Quality Index – overall score by cabinet-rank minister	16
Figure 8: QuODA index by institutional model	17
Figure 9: QuODA index by cabinet-level	18
Figure 10: Commitment to Development Index – overall score by institutional model (2004-2013)	19
Figure 11: Commitment to Development Index – overall score by presence of cabinet-rank minister (2004-2013)	19
Figure A1: Aid Quality Index – sub-indices by model	36

Executive summary

There is a range of organisational designs for development agencies, which can evolve over time. Governments tend to reconfigure their development agencies to reflect major changes in strategic orientation and policy priorities, often in response to decisions about the political salience of international development assistance.

In recent years, three members of the Organisation for Economic Co-operation and Development's (OECD) Development Assistance Committee (DAC) drastically changed their organisational structures for development cooperation policy and implementation. In early 2013, Canada merged its international development agency, CIDA, with the Department of Foreign Affairs and Trade. A few months later, Australia's Department of Foreign Affairs and Trade absorbed its implementing agency, AusAID. In both cases, the stated objectives of this assimilation were to make development assistance more coherent and efficient by bringing it under the purview of foreign affairs. Inversely, the Italian Parliament approved the establishment of a separate aid implementation agency under the policy direction and control of the Ministry of Foreign Affairs in August 2014, separating the policy and implementation functions.

To date, there has been no evidence to suggest that one specific institutional model trumps another in the delivery of more effective development assistance. The DAC finds that effectiveness of development assistance 'may vary considerably among countries which operate superficially similar models' (OECD, 2009:11).

This working paper attempts to fill this evidence gap. It analyses the institutional and political structures for the management and delivery of development assistance in DAC donors (in particular the presence of a cabinet-rank minister for development cooperation), assessing strengths and weaknesses. It then evaluates whether any institutional or political model is associated with better performance in terms of aid quantity and quality indicators.

The paper sets out to investigate an association between aid quantity and quality indicators and the different institutional and political models for development cooperation. For instance, the appointment of a cabinet-rank minister for development cooperation signals the prominence of this agenda within government. The

quantitative analysis does not assess causality, but it does suggest that *a sufficiently senior and publicly accountable figure* matters for the effectiveness of development cooperation, as does an integrated model for development policy and implementation. In particular, the paper finds that:

- DAC countries whose policy and implementation functions are either the responsibility of the Ministry of Foreign Affairs, or have a separate agency within a single institution responsible for both policy and implementation, perform better in terms of official development assistance/gross national income (ODA/GNI) targets and across a spectrum of aid quality indicators than those following other institutional models. These results are driven by the cases of Denmark, Norway and the United Kingdom.
- The majority of DAC donors either have an aid agency or development department embedded within the Ministry of Foreign Affairs, or a separate agency responsible for implementation, with the Ministry of Foreign Affairs responsible for policy. (Exceptions are Denmark, Norway, Poland and Slovenia, where policy as well as implementation fall under the Ministry of Foreign Affairs, and the UK, where policy and implementation are administered within a separate ministry.) Both the integrated model and the separated model have strengths and weaknesses.
- Leadership matters for the delivery of development cooperation. For the most part, donors with a cabinet-rank minister for development cooperation achieved, or were close to achieving, their ODA/GNI targets, expanded ODA volumes at a faster rate (and ring-fenced aid budgets at times of fiscal retrenchment following the 2008-2009 financial and economic crisis), and systematically scored higher on aid quality indicators than donors whose portfolio for development cooperation was managed by a junior minister.

Decisions on the institutional setting (and its restructuring) for aid policy and delivery are primarily political, but the opportunities and the risks of each model need to be taken into account and balanced against policy objectives.

---

1. Introduction

There is a variety of organisational designs for development agencies. These arrangements are not static over time. Governments tend to reform the configuration of their development agencies to reflect major changes in strategic orientation and policy priorities, and often in response to decisions about the political salience of international development assistance. In recent years, three members of the OECD's DAC changed their organisational structures for development cooperation policy and implementation. In early 2013, Canada merged its international development agency, CIDA, with the Department of Foreign Affairs and Trade. A few months later the Department of Foreign Affairs and Trade in Australia absorbed its implementing agency, AusAID. In August 2014, the Italian Parliament approved the establishment of a separate aid implementation agency under the policy direction and control of the Ministry of Foreign Affairs.

In the cases of Australia and Canada, the development agencies were re-absorbed into the Ministry of Foreign Affairs. The stated objective in each case was to make development assistance more coherent and efficient by bringing it under the purview of foreign affairs. In contrast, in the case of Italy, the policy and implementation functions were institutionally separated.

To date, research on the correlation between the effectiveness and the configuration of specific institutional models for management and delivery of development assistance is quite narrow. There are two reasons why this is such an under-researched area. Firstly, the choice of an institutional model is primarily driven by political motivations rather than evidence; governments tend to reform the configuration of their development agencies to reflect major changes in strategic orientation and policy priorities, often in response to decisions about the political salience of international development assistance. Secondly, the evolution of institutional analysis over time makes empirical analysis rather challenging.

The literature is also inconclusive, albeit with a couple of notable exceptions (see Prizzon (2012) for a review).¹

The OECD found that effectiveness of development assistance 'may vary considerably among countries which operate superficially similar models' (OECD, 2009:11). Gulrajani (2014a) argues that 'governance structures that entrust a development ministry with robust authorities for policy-setting and execution are better able to protect the global public goods aspects of aid effectiveness' than ministries such as foreign affairs, which risk subordinating development aims to foreign policy interests. Barder (2005:29) argues that 'responsibility for all aid in a single Government department' and the establishment of 'an integrated development ministry' are factors behind the UK's success in delivering its objectives – the Department for International Development (DFID) is often considered as a benchmark for other DAC donors.² Finally, independent of the organisational model, the OECD (2009) finds that political leadership contributes to the delivery of effective development cooperation, a finding supported in Gulrajani (2014a), with leadership defined as the presence of 'a sufficiently senior and publicly accountable figure with clear responsibility at the political level' for development cooperation policy (2009:34).

Building on and updating Prizzon (2012), this paper attempts to fill this evidence gap through qualitative and quantitative assessments of the correlation between institutional and political models and aid quantity and quality.

The findings of the paper are intended to contribute to the debate on organisational reform and agency design, identifying directions for future work in this area.

The paper is divided into three sections. Section 2 analyses and compares the different organisational and political structures for aid delivery in DAC countries and assesses their strengths and weaknesses. Section 3 tests whether a correlation exists between both the institutional and political models for development cooperation and aid quantity and quality. Section 4 concludes by highlighting the key messages that have emerged from the analysis.

---

1 The literature focuses on individual case studies rather than comparative analyses, and almost exclusively from an aid effectiveness point of view. Moreover, implications of organisational and political structures on aid effectiveness have been almost entirely investigated from the perspective of recipient countries or based on a single dimension of aid effectiveness (e.g. aid fragmentation and project size). For an extensive review on the former, see Temple (2010). For the latter, see Kilby (2011).

2 See review in Gulrajani (2010). Also see Barder (2010) in terms of how DFID has improved its overall aid flows, poverty focus, evidence-based policy-making, and public support and awareness of development issues.

---

2. Institutional and political structures of aid delivery in DAC countries

This section analyses and compares the different institutional and political structures for aid delivery in DAC countries and assesses their strengths and weaknesses. Table A.1 provides more detailed information on institutional models and identifies who in government is responsible for development and at what level. The table also provides a summary of the budgetary process for development cooperation for each of the DAC members, which is not elaborated in this paper. Table A.1 divides DAC countries across the four institutional models described in Section 2.1, as per the OECD (2009) classification. We populated this table from a study of DAC peer review documents as well as organograms, organisational charts and official websites of the 28 DAC members. The full sources are listed at the end of Annex 1. It is worth noting that some countries fall in grey areas between two models; we are conscious, especially with regards to Models 1 and 2, that the classification we have opted for is debatable. Moreover, political structures (i.e. which government representative is responsible for a portfolio) change regularly, for instance as a result of government reshuffles or elections.

2.1 Institutional models

At the time of writing the DAC comprises 28 member countries, each with specific characteristics in terms of institutional set-up and political leadership. While this might not be clear-cut, DAC members can be categorised into four institutional models (OECD, 2009) (see Figure 1 for an illustration). The four models are:

Model 1: Development cooperation is integrated in the Ministry of Foreign Affairs, which takes the lead and is responsible for policy and implementation (e.g. Denmark).

Model 2: Development cooperation is managed by a department or an agency within the Ministry of Foreign Affairs that leads and is responsible for policy and implementation (e.g. Ireland).

Model 3: A ministry has overall responsibility for policy and a separate executing agency is responsible for its implementation (e.g. Sweden).

Model 4: A ministry or agency other than the Ministry of Foreign Affairs is responsible for both policy and implementation (e.g. the UK).

Figure 1 suggests that the *majority of countries – 23 out of 28 DAC members – fall within Models 2 and 3*. Whereas the streamlining of development cooperation across policy areas within Ministry of Foreign Affairs (Model 1) and the existence of a ministry dedicated to development cooperation (Model 4) stand out as exceptions with only five donors currently adopting this structure.

These arrangements are not static over time. In recent years, a clear trend towards the integration of trade and development policy has emerged, pursuing domestic interests through development cooperation as well as the interest of recipient countries (OECD, 2014). For example, the Dutch government's new development strategy explicitly combines aid, investment and trade (The Netherlands, 2013).

Each model presents strengths and weaknesses, as illustrated in Table 1.³ These initial reflections are primarily based on Faure et al. (2014) and Gavas et al. (2014).

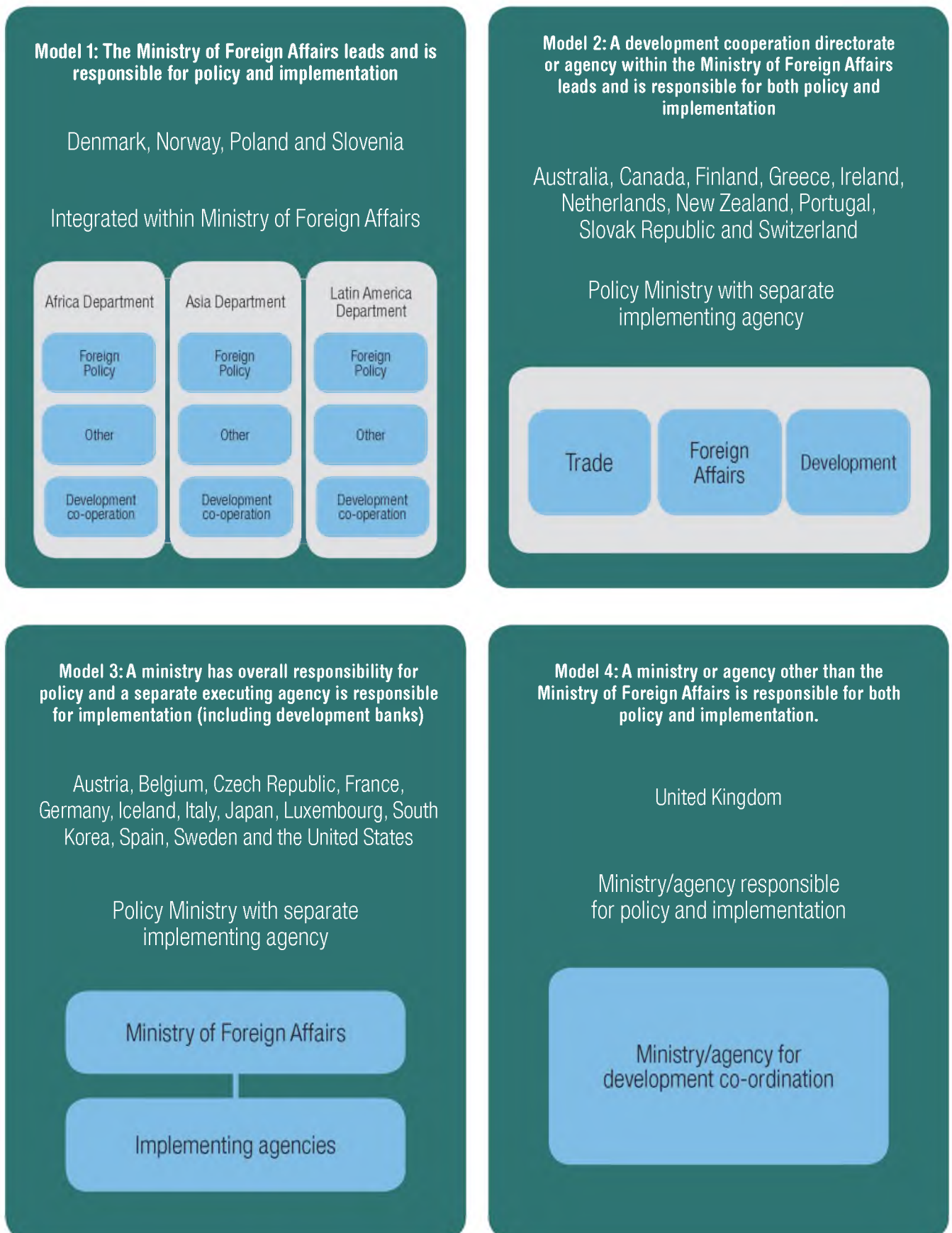
Based on this analysis, no single institutional model trumps another. The policy decision to restructure the institutional model for aid delivery has to take these opportunities and risks into account, balancing them against policy objectives. In sum:

- Leadership of the Ministry of Foreign Affairs (and/or Trade) can strengthen policy coherence for development, but there is a risk that development cooperation might lose priority to the security and commercial agenda, as well as a risk that staff with generalist knowledge may lack expertise on development issues. The latter may be mitigated by establishing a dedicated agency/department within the Ministry of Foreign Affairs with specialist knowledge (Model 3), although this structure will not

---

³ The strengths and weaknesses described in the following paragraphs emerge from the findings of the DAC peer reviews as well as commentaries analysing the advantages and disadvantages deriving from different models. See, for instance, Troilo, P. (2015) 'Inside the takedowns of AusAID and CIDA', *Devex*, available at: <https://www.devex.com/news/inside-the-takedowns-of-ausaid-and-cida-85278>; Davies (2014).

Figure 1: Institutional structures for managing aid across DAC donors

Source: OECD (2009). List of countries updated.

necessarily ensure the prioritisation of development cooperation within the ministry's portfolio.

- A separate executing agency can help retain and develop technical expertise, but stronger coordination is required between policy-makers and implementers to ensure effective management and delivery of development cooperation.
- A ministry or an agency other than the Ministry of Foreign Affairs with responsibility for both policy and implementation combines most of the strengths of the other institutional models. However, as with the other models, strong coordination within the government is required to ensure the coherence of development policy.

2.2 Political structures

In terms of political structure (i.e. where development cooperation is located within government, as well as the rank of the minister in charge of the development portfolio), 16 of the 28 DAC members – spanning institutional models 1, 2 and 3 – have placed development cooperation within the Ministry of Foreign Affairs (see Table 2). Only two countries (Germany and the UK) have dedicated ministries for international development.

Nonetheless, there are similar patterns in terms of ministerial responsibility for donors whose development policy falls under the remit of the Ministry for Foreign Affairs and Development Cooperation (e.g. Model 3 countries: France, Italy, Spain) and for donors managing

Table 1: Strengths and weaknesses of institutional models

	Strengths	Weaknesses
<p>Model 1 (Development cooperation is integrated in the Ministry of Foreign Affairs, which takes the lead and is responsible for policy and implementation)</p>	<p>Greater policy coherence for development for the policy areas falling under the same ministry (traditionally foreign affairs and sometimes trade).</p> <p>Better coordination between decision-making and implementing activities and direct access to in-country information that can be fed into the design of policies.</p>	<p>Foreign and commercial policy interests may take precedent over development interests. Multiple priorities for a single minister who oversees the work of the whole Ministry for Foreign Affairs and/or Trade.</p> <p>Staff posted in-country tend to be generalists with little specialist knowledge of development issues.</p> <p>Development specialists may receive little recognition for their expertise and have limited career prospects in ministries where generalist skills are better valued, increasing turn-over and leading to a loss of in-house expertise.</p>
<p>Model 2 (Development cooperation is managed by a department or an agency within the Ministry of Foreign Affairs)</p>	<p>Lower risk of foreign and trade policy interests overriding development interests because of a separate unit within the Ministry of Foreign Affairs dealing exclusively with development issues.</p> <p>Specialist knowledge within the implementing agency.</p>	<p>The development department/agency may find itself isolated within the ministry and unable to attract the interest of the minister in its work.</p>
<p>Model 3 A ministry has overall responsibility for policy and a separate executing agency is responsible for its implementation)</p>	<p>At the ministerial level, policy-makers can take broader government policies into consideration to ensure better coherence.</p> <p>At the agency level, specialists can focus exclusively on delivery.</p>	<p>Multiplicity of actors can make coordination difficult both within the government and in the country, requiring strong coordination between policy-makers and implementers.</p>
<p>Model 4 (A ministry or an agency - other than the Ministry of Foreign Affairs - is responsible for both policy and implementation)</p>	<p>Clear mandate and focus on international development.</p> <p>Leadership at cabinet-level on the development agenda.</p> <p>Easier coordination on the development agenda, limiting the potential for turf wars.</p> <p>Specialist knowledge in the field.</p>	<p>Ensuring policy coherence across government requires strong coordination with other departments and the authority to influence the government-wide agenda.</p>

development cooperation under the Ministry for Foreign Affairs and Trade (e.g. Model 2 countries: Australia, Ireland and New Zealand) (see Table 2). Belgium is an exception for placing international development under a single minister with the digital agenda, telecoms and postal services. South Korea is another exception because no single ministry takes the lead on development but rather a Committee for International Development Cooperation (CIDC), which is chaired by the Prime Minister. Furthermore, donors under each category of ministerial responsibility cut across the three institutional models (except for the UK, which is unique to Model 4).

Moreover, while a given ministry may have responsibility over development cooperation, it is often the case that other ministries are responsible for certain aspects of development cooperation. For example, in France, Italy and Spain, the ministers of economy or finance are responsible for allocations to multilateral organisations, such as the World Bank and the International Monetary Fund.

Table 2 illustrates ministerial responsibility for development cooperation across DAC countries.

In terms of the political structures for the delivery of development cooperation, we identify four different types of ministers across two dimensions. The first dimension takes into account whether the minister sits in cabinet: distinguishing a ‘senior minister’ at cabinet-level from a ‘junior minister’ who does not usually sit in cabinet meetings. The second dimension considers the policy areas covered in a minister’s portfolio: distinguishing ‘shared ministers’, whose policy responsibilities include development cooperation among others, from ‘dedicated ministers’, who are responsible for development cooperation policy only. The findings show that:

- Across the 28 DAC members, only four countries have a fully dedicated cabinet minister, and these are spread across different models: Finland (Model 2), Germany and Sweden (both Model 3), and the UK (Model 4).
- Three countries have dedicated junior ministers: Poland (Model 1), France and Spain (both Model 3).
- 16 DAC members have shared portfolio cabinet ministers: Denmark and Norway (both Model 1), Australia, Canada, Greece, the Netherlands, New Zealand, the Slovak Republic, Switzerland (all Model

Table 2: Development cooperation: ministerial responsibility

Ministry	DAC countries
Ministry for Foreign Affairs	Denmark, Norway, Poland, Slovenia (Model 1) Finland, Greece, Slovak Republic, Switzerland (Model 2) Austria, Czech Republic, Iceland, Japan, Luxembourg, Portugal, Sweden and United States (Model 3)
Ministry for Foreign Affairs and Development Cooperation	France, Italy and Spain (Model 3)
Ministry for Foreign Affairs, Trade and Development	Canada (Model 2) Belgium (Model 3)
Ministry for Foreign Affairs and Trade	Australia, Ireland and New Zealand (Model 2)
Ministry for Trade and Development	Netherlands (Model 2)
Ministry for Development Cooperation	Germany (Model 3) United Kingdom (Model 4)
Intergovernmental	South Korea (Model 3)

- 2), and Austria, Belgium, the Czech Republic, Iceland, Japan, Luxembourg and the United States (all Model 3).
- Four countries have shared portfolio junior ministers: Slovenia (Model 1), Ireland and Portugal (both Model 2), and Italy (Model 3).
- Once again, South Korea is the exception, as the CIDC makes policy decisions regarding development cooperation rather than any single minister. The CIDC is composed of 25 members, including the Prime Minister, ministers of related ministries, heads of development implementing agencies, and civilian experts.

In sum, over half of all DAC members – 16 countries – have cabinet ministers with shared portfolios; only four DAC members have a dedicated cabinet minister working exclusively on development.

It is significant to note that even within each of the four institutional models, political structures are organised in very different ways across donors.

---

3. Is there a correlation between institutional and political model and aid quantity and quality?

This section analyses the performance of DAC countries – based on aid quantity and aid quality indicators – to identify trends across the four institutional models. It also tests for any difference between DAC members whose minister for development cooperation has cabinet-rank (‘senior’ minister). The sample size is quite small – and Model 4 is represented by only one DAC country – which motivates a more simple comparison across distributions rather than a multivariate model.⁴

Performance is assessed on progress towards ODA/GNI targets, trends in ODA volumes and three ‘aid quality’ indices: the Aid Quality Index (Knack et al., 2011), the Quality of Official Development Assistance assessment (QuODA) (Birdsall et al., 2014), and the Commitment to Development Index (CDI) (CGD, 2011).⁵ The analysis does not assess causality links but rather associations – the appointment of a cabinet-rank minister for development cooperation (or with the development cooperation portfolio) denotes relevance attributed to this agenda.

3.1 Aid quantity

3.1.1 ODA/GNI targets

In this section we examine whether there is a relationship between progress towards meeting ODA/GNI targets, vis-à-vis the four institutional models illustrated in Section 2.1, and the presence of a cabinet-rank minister for development cooperation (see Table 3).

Figure 2 depicts the distribution of average ODA/GNI ratios (the 2011-2013 average) across institutional models. Annex 2 explains how to interpret the ‘box-plot’

or ‘box-and-whiskers’ graph used throughout this section in more detail. The upper and lower ‘whiskers’ usually correspond to the lowest and the highest values of the ODA/GNI ratio within each group.⁶ The lower and upper part of each box indicates the 25th and 75th percentile of the distribution respectively. This means that the narrower the box, the more similar the performance within the group, and the bigger the box, the more diverse the performance of donors within the group. The horizontal line reflects the median of the distribution. The higher the horizontal line, the higher the median value for that group. Given that the UK is the only country in Model 4 (having a separate ministry in charge of both development policy and its implementation), the chart shows a single horizontal line. In the following section, we will also compare group average data, which is not shown in this figure.

According to Figure 2, *DAC donors following either Institutional Model 1 or Model 4, (i.e. models with an integrated approach to development cooperation where a single ministry is responsible for both policy and implementation) are closer to meeting the 0.7% ODA/GNI target than those following the other two institutional models.* The median value of the ODA/GNI ratio is far higher for Models 1 and 4 than Models 2 and 3. On average, DAC donors within Model 1 (0.54%) and Model 4 (0.72%) recorded higher ODA/GNI ratios than the average for Model 2 (0.35%) and Model 3 (0.37%), the latter with Luxembourg (LU) and Sweden (SE) as outliers, as illustrated in Figure 2. However, it is worth noting the diverse range of performance of ODA/GNI ratios of donors following Model 1.

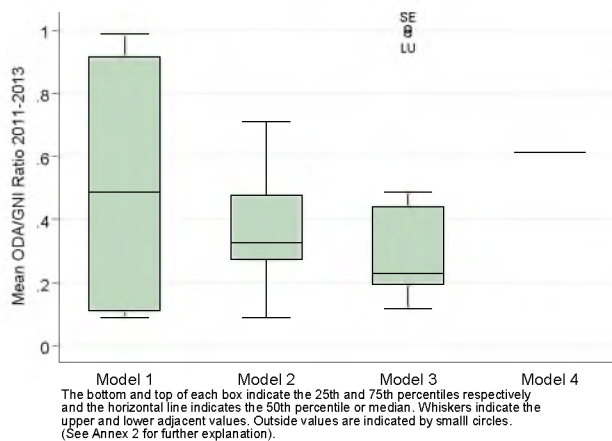
4 Furthermore the analysis in this paper does not consider changes in the institutional and political models over time.

5 The discussion on the composition of the indices, their interpretation, and how donors and agencies are ranked goes beyond the scope of this note. Also, see Easterly and Pfütze (2008) on measurement of aid quality on the basis of transparency, fragmentation, selectivity, ineffective channels and overhead costs.

6 Exceptions are dots, which indicate outliers.

Figure 2: ODA/GNI Ratio (%) by institutional model type (2011-2013 average for all DAC countries)

Source: OECD (2014b).

On the one hand, Denmark and Norway outperform the average for DAC donors, while Poland and Slovenia – relatively new DAC members – record relatively low ODA/GNI ratios.

On the other hand, *DAC donors with cabinet-level representation for development cooperation recorded a far higher ODA/GNI ratio, on average, than countries without a senior minister* (again, based on an average between 2011 and 2013). Figure 3 shows that the ODA/GNI ratio is approximately 50% higher in the former group (0.45% on average compared to 0.23% in countries with a junior minister). However, it also illustrates that there are much higher levels of variation in ODA/GNI ratios within the group of countries with cabinet-level ministers (as demonstrated by the size of the box and the length of the ‘whiskers’).⁷

3.1.2 Official development assistance (ODA) annual growth rate

In this section, we investigate whether trends in ODA flows since 2004, as measured by their annual growth rate, display any significant patterns across institutional models or political structures (see Figures 4 and 5). In other words, we aim to show whether any institutional model or political structure has outperformed any other in terms of the expansion of ODA volumes over time, especially during the period of fiscal retrenchment following the 2008-2009 financial and economic crisis.

Figure 4 demonstrates that *the four institutional models show very similar patterns of growth in ODA volumes over the last decade*.⁸ Model 1 displays the highest average annual

Figure 3: ODA/GNI ratio (%) by cabinet-rank minister (2011-2013 average for all DAC countries)

Source: OECD (2014b).

growth rate over the period, though much of this is accounted for by high levels of growth in 2004 (see Table A10).

Two main patterns emerge when comparing performance between DAC countries with and without a cabinet-rank minister for development cooperation (Figure 5). Annual growth of ODA flows has been higher in countries that have cabinet-level representation for development cooperation. Yet, while ODA flows declined since the 2008-2009 financing and economic crisis for both groups (again, on average), the decline in the group of countries without a cabinet-rank minister has been far more pronounced, often scoring negative rates. These trends would suggest that, on average, a senior minister for development cooperation helped protect ODA budgets at times of economic downturn and fiscal retrenchment often, if not always, associated with budget cuts.

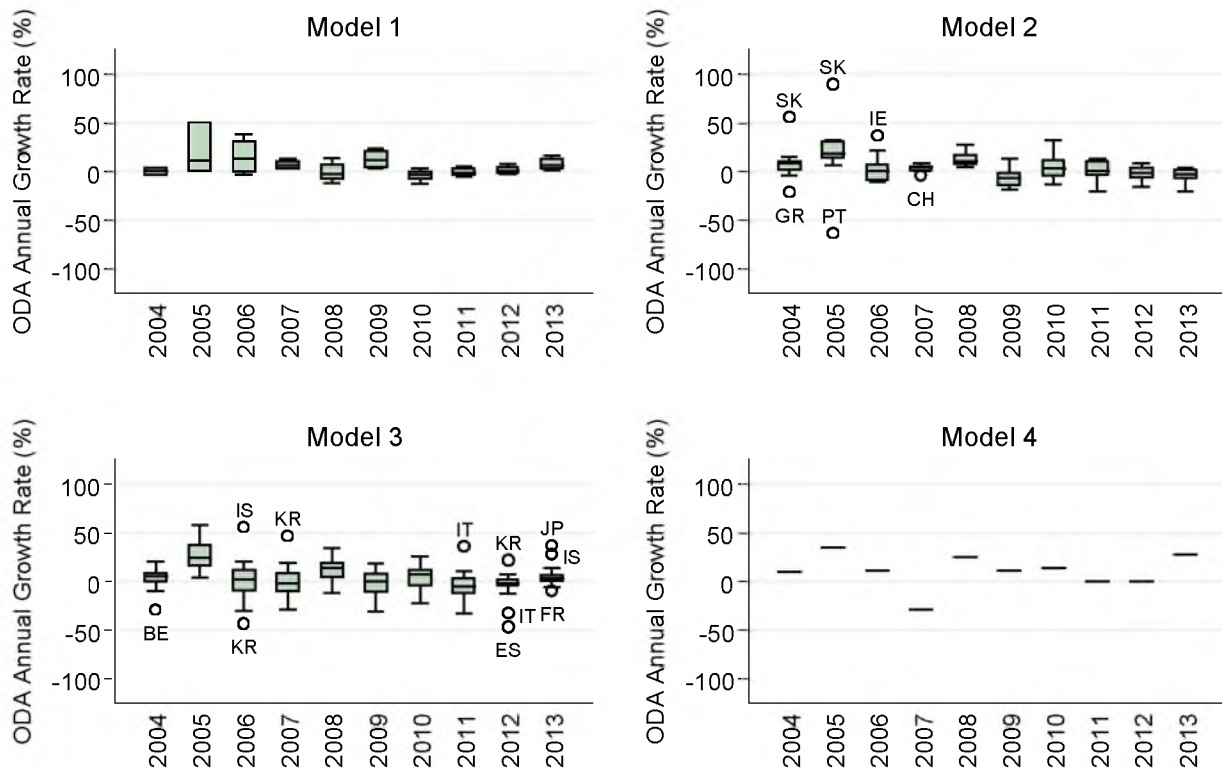
3.2 Aid quality

This section examines the relationship between the quality of aid and the type of institutional model, as well as the cabinet-level representation for development cooperation. We measure quality of aid using the following indices: the Aid Quality Index (Knack et al., 2011), the Quality of Official Development Assistance assessment (QuODA) (Birdsall et al., 2014), and the Commitment to Development Index (CDI) (CGDev, 2014). The objective of the analysis is to determine whether there are systematic differences in the quality of aid related to the institutional model and the level of cabinet representation. However, as

⁷ The standard deviation of the ODA/GNI ratio for the group of countries with a cabinet-rank minister is 0.32 versus 0.14 for the group of countries without a cabinet-rank minister. See table A10, Annex A.

⁸ Based on net ODA disbursements.

Figure 4: ODA annual growth rate by institutional model type

Due to the high levels of variation, the graph size is restricted to values between +/-100%, omitting 4 data points - Portugal and Poland (2004) with growth rates of 186% and 289% respectively, and Italy and Austria (2005) with growth rates of 103% and 128% respectively.

Source: OECD (2014b) and authors' elaboration.

in previous sections, we caution that correlation does not necessarily imply causation.

3.2.1 Aid Quality Index

Below, Figure 6 analyses the relationship between aid quality and institutional model type, as measured by the Aid Quality Index (Knack et al, 2011).

There are four sub-indices:

- Selectivity: preference for countries with a large number of poor people and good policies, as measured by the Country Policy and Institutional Assessment (CPIA);
- Alignment: the extent to which donors' aid is aligned with country policies and systems⁹;

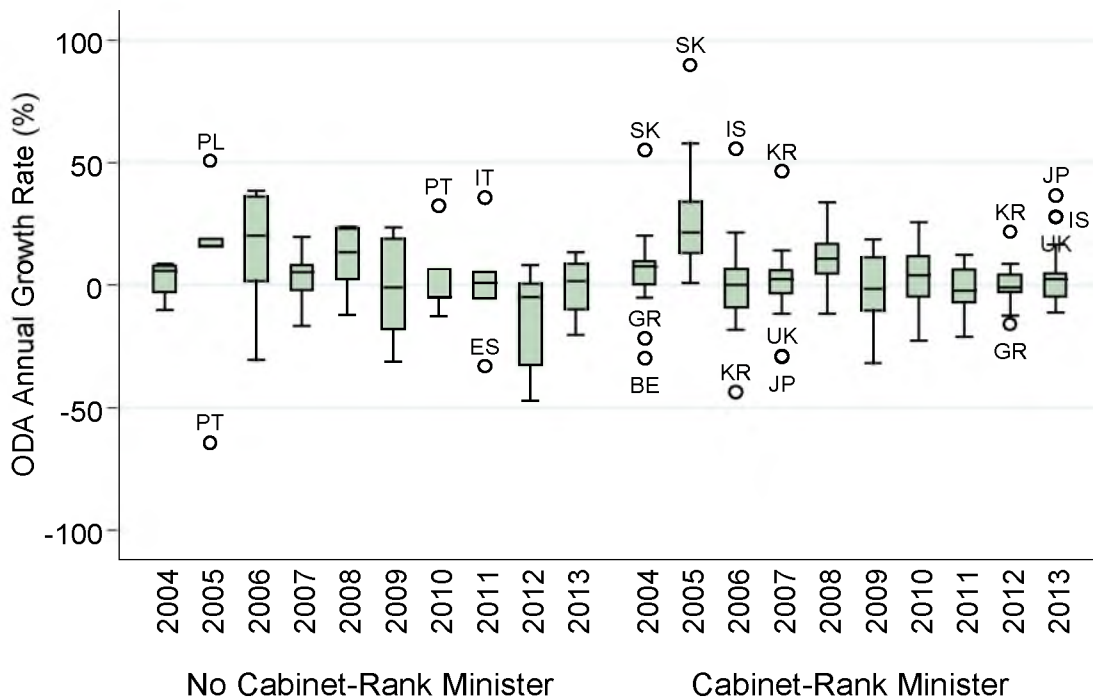
- Harmonisation: the implementation of common arrangements and simplified procedures with the goal of reducing transaction costs imposed on recipient governments¹⁰; and
- Specialisation: the extent to which donors' concentration at both geographic and sectoral levels.

The overall index and these sub-indices largely rely on the indicators assessing donors' performance in the implementation of the Paris Declaration principles. The analysis is based on data and information from the Monitoring Surveys of the Paris Declaration. The higher the score, the better the performance. In the main text, we analyse the overall score; Annex 3 includes data for the four sub-indices.

⁹ This is measured by the combination of the indicators related to the use of country public financial management systems, the use of country procurement systems, avoiding parallel project implementation units (PIUs), aid predictability, unttying aid, and coordinating technical assistance with national development strategies.

¹⁰ This includes three indicators of harmonisation of donor activities around country-led programmes: the share of aid delivered through programme-based approaches (PBAs), the share of missions, and country analytic studies that are coordinated with other donors.

Figure 5: ODA annual growth rate by cabinet-rank minister

Due to the high levels of variation, the graph size is restricted to values between +/-100%, omitting 4 data points - Portugal and Poland (2004) with growth rates of 186% and 289% respectively, and Italy and Austria (2005) with growth rates of 103% and 128% respectively.

Source: OECD (2014b) and authors' elaboration

Donors classified under both Model 1 and Model 4 (policy and implementation the responsibility of the same institution, either a Ministry for Foreign Affairs or a separate Ministry for International Development) recorded higher overall scores than Models 2 and 3. The median is far higher for DAC donors under Models 1 and 4. On average, Model 2 performs better than Model 3. This hierarchy is relatively consistent across the sub-indices with the exception of selectivity (where Model 4 performs relatively poorly) and specialisation (where Model 3 outperforms Model 2).^{11 12}

Countries with cabinet-level representation for development cooperation perform better on the overall Aid Quality Index.¹³ Having a cabinet-level minister

for development cooperation is associated with better performance in the selectivity and alignment sub-indices in particular.¹⁴

3.2.2 Quality of Official Development Assistance (QuODA)

Birdsall et al. (2014) identify four main dimensions of 'good aid', and all four dimensions reflect one of the Paris Declaration principles: (i) 'maximising efficiency' (results),¹⁵ (ii) 'fostering institutions' (ownership),¹⁶ (iii) 'reducing the burden on recipients' (alignment),¹⁷ and (iv) 'transparency and learning' (mutual accountability).¹⁸ QuODA has been updated by the Centre for Global Development using 2009 and 2012 data. A higher score represents a better performance.

11 See Figure A.1 for sub-indices for selectivity, alignment, harmonisation and specialisation. See Table 8 for summary statistics for the Knack Index.

12 However, differences in scores across models were generally not found to be statistically significant. The one exception was that the mean difference in scores of 0.915 between Model 1 and Model 3 was found to be statistically significant at the 95% confidence level.

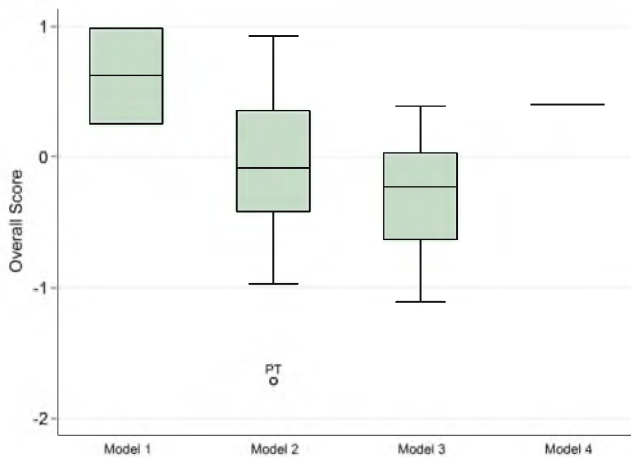
13 With a mean score of -0.07, compared to -0.33 for countries without cabinet-level representation for development cooperation.

14 However, using two sample t-tests to test for robustness, we do not find that the differences in means between the two groups are statistically significant at the 5% level.

15 The score for 'maximising efficiency' increases the higher the share of aid channelled to poor, well-governed countries in order to support to global public goods, and to untied aid as well as to areas of comparative advantage with lower administrative costs.

16 The objective 'fostering institutions' records a higher score when the donor helps to build the recipient government's capacity by channelling funds through recipient budgets and national and local institutions; the score is lower when the donor does not align aid with recipients' priorities.

Figure 6: Aid Quality Index – overall score by model type (2007)

Source: Knack et al. (2007)

Looking at QuODA scores by institutional model, Model 4 (the UK only) scores higher than the average of any other model over the sample period, except in ‘fostering institutions’ where it has the second highest score¹⁹ (see Figure 8). Nevertheless, Figure 8 also shows that the UK’s score in all the dimensions, except for ‘fostering institutions’, has recorded setbacks between 2009 and 2012.

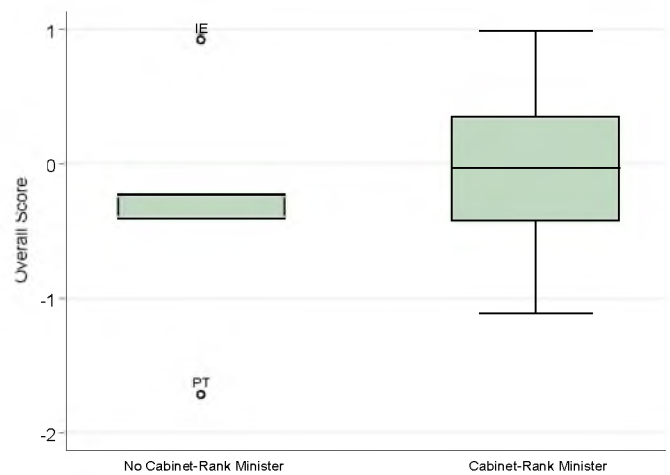
Model 1 has the highest score for ‘fostering institutions’ over the sample period and the second highest score for ‘transparency and learning’.

Two main trends emerge with regard to the presence of a cabinet-rank minister for development cooperation (see Figure 9). Firstly, the presence of a cabinet minister for development cooperation is associated with a higher median level of performance in 2008 and 2009 across all four measures. Secondly, on average, both groups have improved their scores over time, and the group of countries without a cabinet minister for development cooperation has narrowed the discrepancy.

3.3.4 Commitment to Development Index (CDI)

The CDI examines donors’ performance across seven sub-indices – aid, trade, finance, migration, environment, security and technology – over a significantly longer period of time (since 2004) when compared to the indices used thus far, allowing for longitudinal analysis (CGDev, 2014). The average value for each component corresponds to

Figure 7: Aid Quality Index – overall score by cabinet-rank minister

Source: Knack, et al. (2007).

5, and scores for each country and each component are scaled against this value. A higher score represents a better performance.²⁰ While the focus of this paper is on aid quantity and quality indices, we have repeatedly emphasised that the different models may perform differently when it comes to policy coherence for development. The following trends emerged from our initial reflections:

- DAC donors following Model 1 show the highest overall score (although with increasing variation in performance in recent periods), driven in particular by high scores across the aid, finance, and technology sub-indices.
- Model 4 (the UK) is the second-best performer on the overall CDI, and its performance has been trending upwards over time.
- With some more recent exceptions, Model 2 outperforms Model 3 over the sample period. The group of countries following Model 3 includes a number of outliers at both ends of the scale – notably Sweden’s high performance and Japan and Korea’s low performance, which comes as a result of the trade sub-index.
- The decline in average CDI for countries within Model 2 appears to be driven by the declining performance of the Netherlands.

The overall CDI score over the sample period for countries with cabinet representation for development

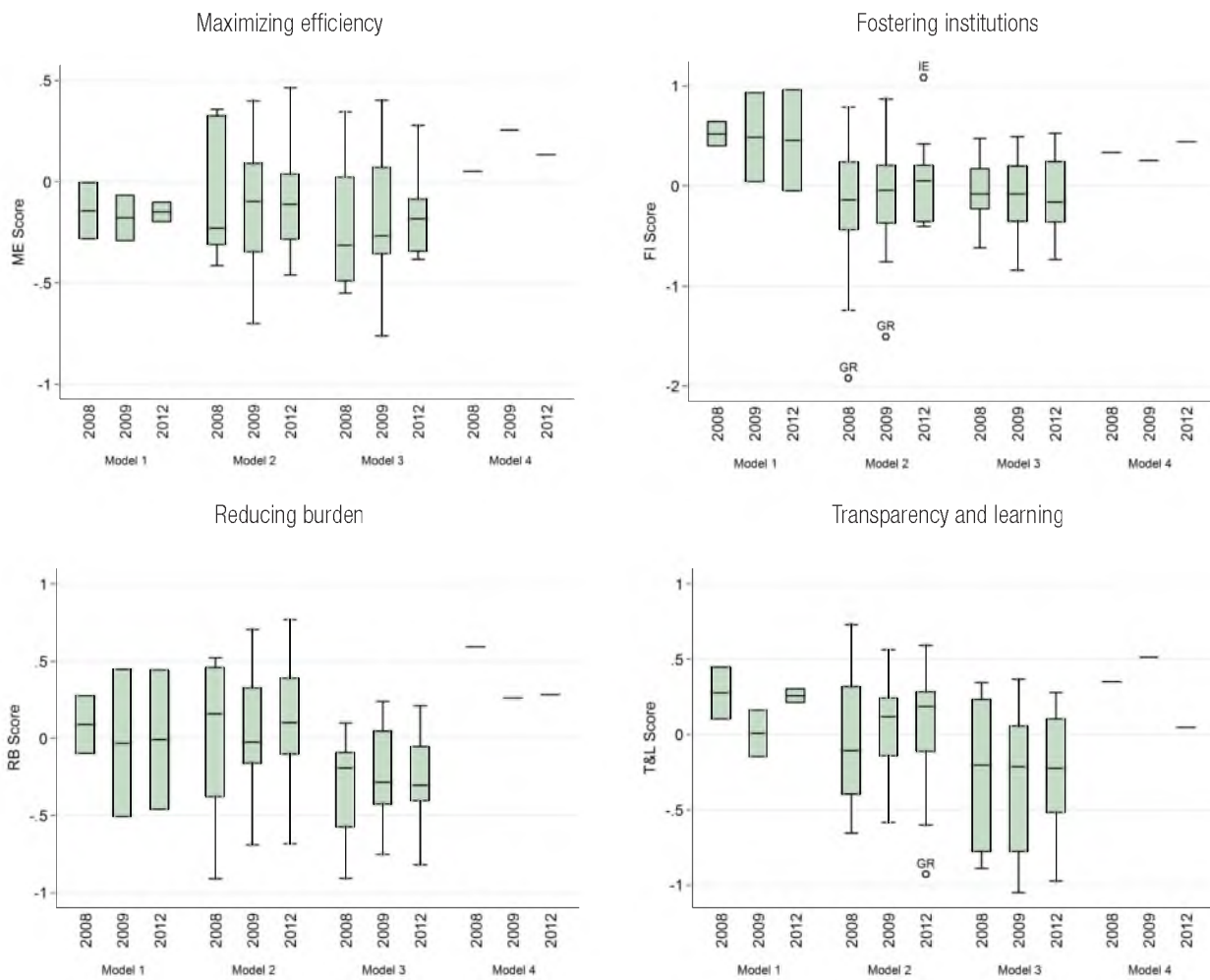
17 The score for ‘reducing the burden on recipients’ increases when the donor country reduces administrative costs on recipients and when the number of small projects decreases.

18 The score for ‘transparency and learning’ rises when the donor promptly reports commitments and disbursement in a standard format; it lowers when a donor withholds information, delays release, or when data is not readily comparable with other donors.

19 For summary statistics, see Table A11 in Annex A.

20 See Annex 3 for a detailed analysis of each component.

Figure 8: QuODA index by institutional model

Source: Birdsall et al. (2014)

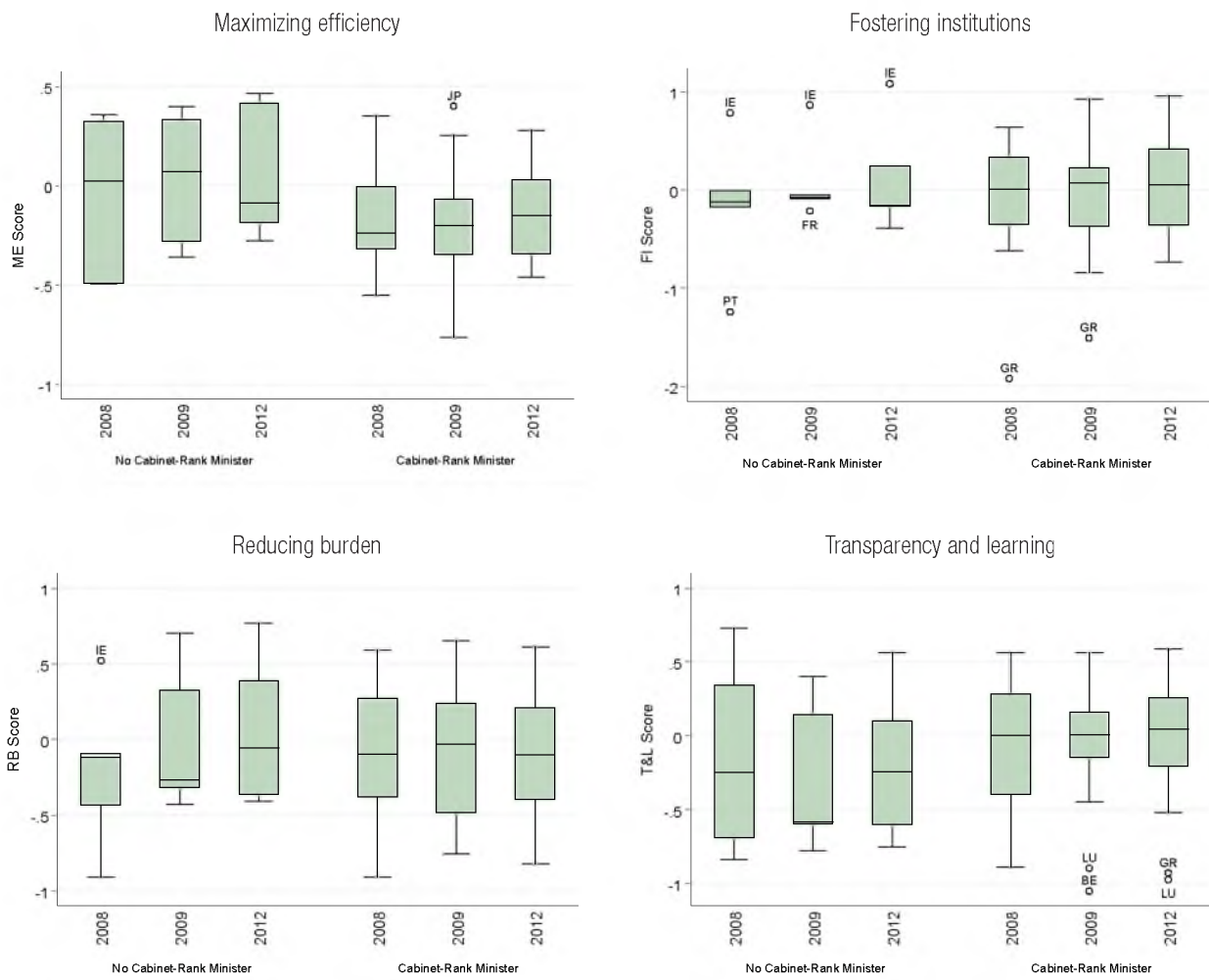
cooperation is consistently higher than that of those without cabinet-level representation.

However, there is much more variation in the group of countries with cabinet-level representation, with Japan and Korea being outliers as a result of their low scores on the trade sub-index, and also on the security sub-index in the case of Korea. This pattern is relatively similar across the sub-indices, with the exception of the finance index and, to a lesser extent, the environment index.²¹

In sum, DAC donors adopting either Model 1 or Model 4 (both integrated models), as well as having a politically accountable representative for development cooperation at cabinet-level, are strongly associated with better performance in aid effectiveness indicators across a broad range of aid quality indices.

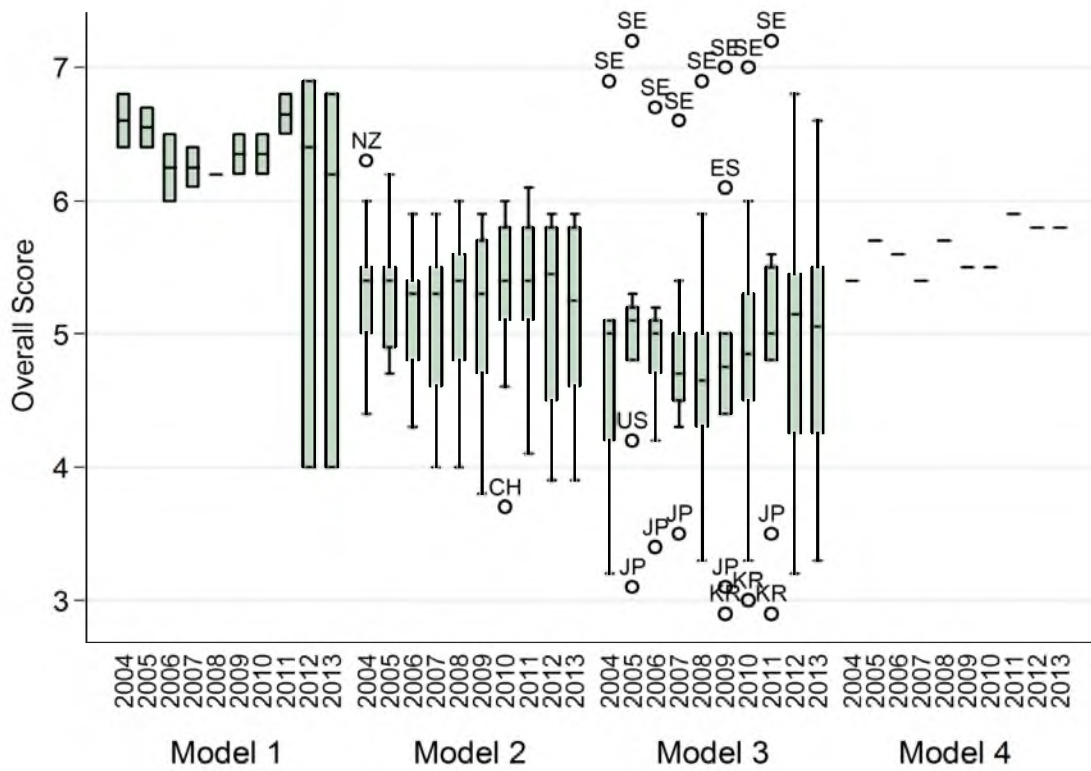
²¹ The difference in means between the two groups is found to be statistically significant at the 99% confidence level for the aid, finance and technology indices scores, but not for the overall index.

Figure 9: QuoDA index by cabinet-level

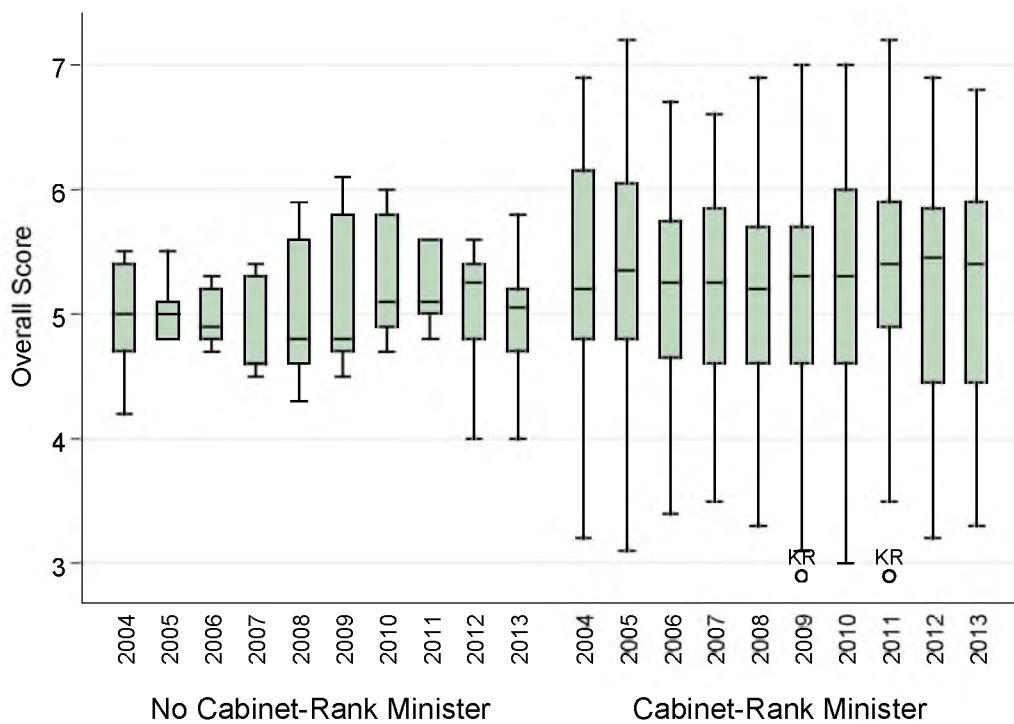
Source: Birdsall et al. (2014).

Figure 10: Commitment to Development Index – overall score by institutional model (2004-2013)

Source: CGDev (2014)

Figure 11: Commitment to Development Index – overall score by presence of cabinet-rank minister (2004-2013)

Source: CGDev (2014)

---

4. Conclusions

The literature review on the relationship between institutional and political models for development cooperation, and the quantitative analysis of aid quantity and quality indicators, revealed the following:

- The literature does not provide evidence to suggest that one specific institutional model trumps any other in the delivery of more effective development assistance. The choice of institutional model is often primarily driven by political motivations. However, we found that DAC countries with an integrated model for development cooperation – whose policy and implementation are either the responsibility of the Ministry of Foreign Affairs or a separate agency within a single institution – perform better in terms of ODA/GNI targets and across a spectrum of aid quality indicators than the other institutional models. These results are driven by the cases of Denmark, Norway and the UK.
- The majority of DAC donors have either an aid agency or development department embedded within the Ministry of Foreign Affairs, or a separate agency responsible for implementation, with the Ministry of Foreign Affairs responsible for policy. Exceptions are Denmark, Norway, Poland, Slovenia (policy and implementation within the Ministry of Foreign Affairs) and the UK (policy and implementation within a separate ministry). Each model has its own strengths and weaknesses. No organisational model trumps another. However, the following observations can be made:
  - (i) Leadership of the Ministry of Foreign Affairs (and/or Trade) can strengthen policy coherence for development, but there is a risk that development cooperation might not be prioritised in the ministerial agenda (the foreign and commercial agenda may take precedence), and that staff with generalist knowledge may lack expertise on development issues. This risk can be mitigated by a dedicated agency/department within the Ministry of Foreign Affairs with specialist knowledge (Model 3). However, this structure will not necessarily ensure development cooperation is prioritised within the portfolio of the Ministry.
  - (ii) A separate executing agency can help retain and develop technical expertise, but stronger coordination is required between policy-makers and implementers to ensure effective management and delivery of development cooperation.
  - (iii) A ministry or an agency other than the Ministry of Foreign Affairs, responsible for both policy and implementation, comprises most of the strengths of the other institutional models. However, once again, strong coordination within the government is required to ensure coherence of development policy.
- Leadership matters for the delivery of development cooperation. Donors with a cabinet-rank minister for development cooperation achieved, or were close to achieving, their ODA/GNI targets; expanded ODA volumes at a faster rate (and ring-fenced aid budgets at times of fiscal retrenchment following the 2008-2009 financial and economic crisis); and systematically scored higher on aid quality indicators than donors whose portfolio for development cooperation was managed by a junior minister.

Decisions on the institutional setting (and restructuring) of aid policy and delivery are primarily political, but the opportunities and the risks of each model need to be taken into account and balanced against policy objectives.

The quantitative analysis suggests that *an integrated model for policy and implementation* (where both are the responsibility of either the Ministry of Foreign Affairs or a dedicated Ministry) *and a sufficiently senior and publicly accountable figure* matters for the effectiveness of development cooperation. Leadership by the Ministry of Foreign Affairs (and/or Trade) can strengthen the coherence between policy decisions and implementation.

Furthermore, these preliminary quantitative findings confirm the OECD's qualitative analysis (2009) that leadership, in the form of 'a sufficiently senior and publicly accountable figure with clear responsibility at the political level', is highly relevant for development cooperation policy and its effectiveness.

References

- Barder, O. (2005), 'Reforming Development Assistance: Lessons from the UK experience', CGDev Working Paper, No. 70, October.
- Birdsall, N., N. Hashmi and H. Kharas (2014), Quality of Official Development Assistance Assessment, Brookings Institute and Centre for Global Development, Washington DC.
- CGDev (2014), Commitment to Development Index 2014.
- Davies, R. (2014) 'A year in the life: Australia's integrated aid administration', Devpolicy blog, available at: <http://bit.ly/1yV4Pw8>
- Easterly, W. and T. Pfutze (2008), 'Where does the money go? Best and worst practices in foreign aid', *Journal of Economic Perspectives*, 22(2), pp. 29-52.
- Faure, R., Gavas, M. and S. Maxwell (2014) 'Designing the development agency of the future', Background paper for the Future Development Agencies Roundtable held at ODI on 8 April 2014, London.
- Gavas, M., Faure, R., Schmaljohann, M. and E. Hedger (2014) Beyond Aid: The Future UK Approach to Development, Submission to the International Development Committee, September 2014, London: ODI.
- Gulrajani, N. (2010), *Re-imagining Canadian Development Cooperation: A comparative examination of Norway and the UK*, Paper commissioned by the Walter and Duncan Gordon Foundation, June.
- Gulrajani, N. (2014a) 'Organising for Donor Effectiveness: An Analytical Framework for Improving Aid Effectiveness'. Development Policy Review, 2014, 32 (1): 89-112.
- Kilby, C. (2011), 'What Determines the Size of Aid Projects?' *World Development*, Vol. 39, No. 11, pp. 1981-1994.
- Knack, S., F. H. Rogers and N. Eubank (2011), 'Aid Quality and Donor Rankings', *World Development*, 39(11), November, pp. 1907-1917.
- OECD (1999), *A Comparison of Management Systems for Development Co-Operation In OECD/DAC Members* by Hyun-Sik Chang, Arthur M. Fell and Michael Laird with the assistance of Julie Seif, Paris.
- OECD (2008), 2008 OECD DAC Report on Multilateral Aid, OECD, Paris.
- OECD (2008), *Effective Aid Management, Twelve Lessons from DAC Peer Reviews*, OECD, Paris.
- OECD (2009), *Managing Aid Practices of DAC Member Countries*, OECD, Paris.
- OECD (2010), Information Note on the DAC Peer Review Process, OECD, Paris, September.
- OECD (2011), *Has Donors' Behaviour Changed Since the Paris Declaration? Insights from DAC Peer Reviews*, OECD, Paris, September.
- OECD (2012), *Development: Aid to developing countries falls because of global recession*, April.
- OECD (2014a), *OECD Development Cooperation Report, Mobilising Resources for Sustainable Development*, OECD, Paris.
- OECD (2014b), *Stat.OECD*, OECD, Paris.
- Prizzon, A. (2012), Development Ministers: Implications for aid quality and quantity, Research Report, Action Aid and BOND, London.
- Temple, J.R.W. (2010), 'Aid and Conditionality', *Handbook of Development Economics*, volume 5, pp. 4415-4523.
- The Netherlands (2013) A world to gain: A New Agenda for Aid, Trade and Investment, Government of the Netherlands.

Annex

Annex 1: Organisational structure and the presence of a cabinet-level minister for development cooperation in DAC countries

Table A1: Model 1: The Ministry of Foreign Affairs is responsible for policy and implementation

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
Norway	Shared cabinet minister - Minister of Foreign affairs	<p>The Ministry of Foreign Affairs (MFA) is responsible for decisions on policy, for setting the strategic direction of Norway's development cooperation, and for overseeing its management and implementation. Norway's foreign policy and development policy are closely intertwined, and considered a joint policy area.</p> <p>The Ministry oversees three agencies that also administer Norwegian development assistance: NORAD, Norfund and Fredskorpset.</p> <p>In terms of multilateral ODA, both policy and implementation are handled largely within the Ministry by the Department for UN, Peace and Humanitarian Affairs.</p>	The MFA is responsible for the overall policy and budget allocation to partner countries.
Denmark	Shared cabinet minister - Minister for Trade and Development Cooperation, Ministry of Foreign Affairs	Denmarks' development cooperation is handled within the Ministry of Foreign Affairs through Danida which has responsibility for the planning, implementation and quality assurance.	Funds managed by Danida.
Poland	Dedicated junior minister - Undersecretary of State/ Minister for International Development, Ministry of Foreign affairs	The delivery of Polish aid is very much a team effort involving other departments of Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of Finance (EU and multilateral channels), the Ministry of Science and Higher Education (scholarships), the Ministry of Defence (Afghanistan), Ministry of the Interior and Administration (aid to refugees) and a range of other ministries, government agencies and NGOs.	The Minister for International Development prepares an annual development cooperation plan that covers the modalities and the funds available for a given year.
Slovenia	Shared junior minister - State Secretary, Ministry of Foreign Affairs	<p>The Ministry of Foreign Affairs is the national coordinator for international development cooperation. Within the Ministry the responsibility for the international development cooperation and humanitarian aid has been entrusted to the State Secretary acting as Minister for Development Cooperation.</p> <p>Projects and programmes for bilateral development cooperation are implemented by several ministries and other institutions established or co-established by the Government.</p>	<p>The MFA's Directorate for International Development Cooperation and Humanitarian Assistance manages a consolidated budget for ODA that is implemented through a Government Action Plan, which is negotiated with other ministries. The MFA's budget for ODA results from negotiations among three ministries (Foreign Affairs, Defence and Internal Security) that share one of the 16 main items in the national budget.</p> <p>The Government of Slovenia now has a multi-annual programme budget: a two-year rolling budget with forecasts for two further years.</p>

Table A2: Model 2: A development cooperation directorate or agency within the Ministry of Foreign Affairs leads and is responsible for both policy and implementation

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
Australia	Shared cabinet minister - Minister for Foreign Affairs, Department of Foreign Affairs and Trade	In 2013, AusAID was integrated into the Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), 'enabling the aid and diplomatic arms of Australia's international policy agenda to be more closely aligned'. DFAT is only one of the many Australian Government departments and agencies involved in delivering ODA. Just over 10% of the aid program is delivered by federal government agencies other than DFAT. A further 4% is delivered through joint partnerships.	The budget proposal is included in the Foreign Affairs and Trade Portfolio Budget Statement, which is approved by Parliament.
Canada	Shared cabinet minister - Minister of International Development and La Francophonie, Foreign Affairs, Trade and Development Ministry	The Canadian International Development Agency (CIDA) was amalgamated into the Foreign Affairs, Trade and Development Ministry in 2013. The minister with responsibility for international development derives his powers from the Minister of Foreign Affairs.	The development budget is included in the Foreign Affairs, Trade and Development Ministry budget.
Finland	Dedicated cabinet minister - Minister for International Development, Ministry of Foreign Affairs	The MFA manages and coordinates the majority of Finland's development cooperation budget. Development is one of the MFA's three integrated policy pillars, along with foreign policy and trade. The Department for Development Policy provides both overall guidance on the implementation, planning and monitoring of Finland's development cooperation policy and holds direct responsibility for the operational activities for development cooperation. Regional departments are responsible for bilateral and regional development cooperation, including implementing the policy in developing countries through country plans and annual budget frameworks and for managing programming cycles.	The budget proposal is prepared by the MFA and presented to Ministry of Finance. There are funds reserved for development cooperation in the appropriations administered by the MFA.
Greece	Shared cabinet minister - Foreign Minister, Ministry of Foreign Affairs	The MFA, through DG Hellenic Aid, has the legal mandate for development cooperation policy-making, strategy, planning, implementation, monitoring and evaluation. However, it does not have authority or influence over other activities financed by approximately 14 Greek ministries through their own budget lines. Although a draft law aims to strengthen DG Hellenic Aid's role in all aspects of Greek development cooperation, it does not give it the authority to ensure that other line ministries pursue the same policies and objectives.	The Directorate-General of International Development Cooperation-Hellenic Aid coordinates relevant allocations out of the development budget. It is in charge of the ODA budget falling under the MFA, but not for the whole government.
Ireland	Shared junior minister - Minister of State for Development, Trade Promotion and North-South Cooperation	The Development Cooperation Division is a division of the Department of Foreign Affairs and Trade. It has responsibility for development, trade promotion, and foreign policy in Africa. It also manages Irish Aid, the Irish Government's programme that provides assistance to developing countries.	Most of the development funding is managed by the Department of Foreign Affairs and Trade (78% in 2013).

Table A2: Model 2: A development cooperation directorate or agency within the Ministry of Foreign Affairs leads and is responsible for both policy and implementation (continued)

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
Netherlands	Shared cabinet minister - Minister for Foreign Trade and Development cooperation, Ministry of Foreign Affairs	The Directorate-General for International Cooperation (DGIS), at the MFA is responsible for development cooperation policy and for its coordination, implementation and funding. An important DGIS focus is coherence between Dutch and EU policy on developing countries.	The Homogeneous Budget for International Cooperation (HGIS) is a separate budgetary construction in the central government budget that combines the international cooperation budgets of individual ministries and makes it possible to see, at a glance, the most important areas of Dutch expenditure on international cooperation each year.
New Zealand	Shared cabinet minister - Minister of Foreign Affairs, Ministry of Foreign Affairs and Trade	Established in 2002, the former New Zealand Agency for International Development (NZAID) lost its semi-autonomous status when the aid programme was integrated into the Ministry of Foreign Affairs and Trade (MFAT) in April 2009. The International Development Group (IDG) is now one of MFAT's seven groups with responsibility over the New Zealand Aid Programme. It is headed by a deputy secretary who reports to the Secretary of Foreign Affairs and Trade and sits on MFAT's senior leadership team. The IDG Deputy Secretary has retained some authority over specific development recruitment and accountability, and separate votes for ODA and Foreign Affairs and Trade have been maintained.	The aid budget falls under the MFAT and is subject to a separate appropriation ('vote') with regard to the rest of the MFAT budget.
Portugal	Shared junior minister - Secretary of State of Foreign Affairs And Cooperation, Ministry of Foreign Affairs	The Cooperation and Language Institute (CICL) was created in 2012 as a result of the merger of the former Portuguese Institute for Development Assistance (IPAD) and Camoes Institute (ICA) for Language and Culture. CICL is part of the Foreign Ministry and is responsible for the supervision, direction and coordination of development cooperation policy and activities. It is also responsible for implementing the development cooperation policy and promoting the Portuguese language and culture abroad. The Portuguese Cooperation System involves multiple actors, including line ministries, municipal authorities, universities and other public institutions.	The Ministry of Finance managed approximately half the budget and was responsible for loans and for contributions to international financial institutions.
Slovak Republic	Shared cabinet minister - Minister of Foreign and European Affairs	The Ministry of Foreign and European Affairs (MFEA) is the national coordinator for providing Slovak development assistance through the Department of Development Assistance and Humanitarian Aid of the Division for International Organisations, Development Assistance and Humanitarian Aid. The implementation organisation for the largest portion of bilateral Slovak development assistance is the Slovak Agency for International Development Cooperation (SAIDC). SAIDC offers national entities the opportunity to implement projects in target countries through specialised programmes or call for proposals.	MFEA is not engaged in the budget development process of other ministries, and there is no overarching framework guiding ODA allocations across the government. The Ministry of Finance plays a key role in the formulation of all the ministries' budgets, but it does not get involved in the detail of these and thus doesn't look specifically at the ODA components of allocations.

Table A2: Model 2: A development cooperation directorate or agency within the Ministry of Foreign Affairs leads and is responsible for both policy and implementation (continued)

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
Switzerland	Shared cabinet minister - Federal Councillor of the Federal Department of Foreign Affairs (also President of the Swiss Confederation)	<p>Swiss development cooperation is implemented by two bodies:</p> <p>The Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) is Switzerland's international cooperation agency within the Federal Department of Foreign Affairs (FDFA). In operating with other federal offices concerned, SDC is responsible for the overall coordination of development activities and cooperation with Eastern Europe, as well as for the humanitarian aid delivered by the Swiss Confederation.</p> <p>The Economic Cooperation and Development Division in the State Secretariat for Economic Affairs (SECO) is responsible for the planning and implementation of economic cooperation and development activities with middle-income developing countries, with countries of Eastern Europe and the Commonwealth of Independent States (transition countries), and new Member States of the European Union. It coordinates Switzerland's relations with the World Bank Group, the regional development banks, and the economic organisations of the United Nations.</p>	The Federal Council proposes framework credits to Parliament for the commitments of the SDC and SECO in 'dispatches'. In 2012, for the first time, a single dispatch integrating all framework credits relating to Switzerland's international cooperation from 2013 to 2016 was approved by the Swiss Parliament.

Table A3: Model 3: A ministry has overall responsibility for policy and a separate executing agency is responsible for implementation (including development banks)

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
Austria	Shared cabinet minister – Federal Minister for Europe, Integration and Foreign Affairs	The MFA has overall responsibility for Austria's development cooperation (nine government institutions are involved in Austrian aid), including coordinating and formulating policy, overseeing the Austrian Development Agency's (ADA) operational and administrative budget, and representing Austria in relevant EU committees. ADA implements development programmes together with other public institutions, NGOs and private enterprises.	ADA's budget constitutes a small part of total ODA flows and is used to finance bilateral programmes and projects.
Belgium	Shared cabinet minister – Deputy Prime Minister and Minister of Development Cooperation, Digital Agenda, Telecom and Postal Services; Ministry of Foreign Affairs, Foreign Trade and Development Cooperation	The Ministry of Foreign Affairs, Foreign trade and Development cooperation (MFATD) is the policy lead and coordinating ministry for Belgian development cooperation. There are two implementing agencies: Coopération technique belge (CTB) and Société belge d'Investissement pour les Pays en Développement (BIO). CTB implements Belgium's direct bilateral cooperation for the MFATD. BIO is the Belgian Investment Company for Developing Countries investing in micro, small and medium enterprises in developing countries.	The development budget is agreed at the level of the Directorate General for Development cooperation at the MFATD.
Czech Republic	Shared cabinet minister – Minister of Foreign Affairs	The MFA has political, strategic and programming responsibilities. In particular, it prepares strategic documents, annual plans of bilateral development cooperation and medium-term outlooks, commissions evaluations of development interventions and manages the Czech Development Agency (CzDA). The CzDA is the implementing body of the Czech Development Cooperation primarily focused on design and execution of bilateral development projects.	The development cooperation budget is the responsibility of the MFA. CzDA's activities are funded through the MFA's budget.

Table A3: Model 3: A ministry has overall responsibility for policy and a separate executing agency is responsible for implementation (including development banks) (continued)

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
France	Dedicated junior minister – Minister of State for Development and Francophonie, Ministry of Foreign Affairs and International Development	<p>The Ministry of Foreign Affairs and International Development (MFAID) is responsible for France's diplomatic and development initiatives, and for developing sectoral strategies. A Minister Delegate for Development is in place to assist the Minister for Foreign Affairs and International Development in development-related issues.</p> <p>The Ministry of the Economy, Finance and Industry (MINEFI) is responsible for French contributions to international finance institutions, trade policies and debt management. It also manages relations with development banks and international financing institutions, as well as French funds for International Finance Facility for Immunisation (IFFim). It represents France in board meetings and disburses financial contributions.</p> <p>The AFD (French Development Agency) has the dual status of a public agency and a development bank. It is wholly owned by the French government, and overseen by a ministerial board headed by the Prime Minister, with representatives from the MFAID, MINEFI, and the Ministry of Overseas Territories, among others.</p>	The development of the national budget follows an annual cycle and its preparation is overseen by the Budget Minister with the assistance of the Finance Minister. The budget is organised by major public policy areas called "missions". The bulk of French assistance falls under a single inter-ministerial mission for "official development assistance".
Germany	Dedicated cabinet minister – Federal Minister for Economic Cooperation and Development	<p>Under the overall policy and decision-making authority of the Federal Chancellor, the Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (BMZ) drives and oversees German development policy and financing.</p> <p>German development cooperation is implemented by two major state-owned agencies: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (German Agency for International Cooperation, GIZ) and the development bank KfW Entwicklungsbank. The GIZ acts as a technical and strategic advisor to BMZ and its partner countries and implements development programs, with a focus on capacity building. Financial cooperation is implemented by the KfW Entwicklungsbank, a development bank that is a member of the KfW banking group.</p>	<p>The BMZ has its own budget envelope, which forms part of the federal budget and denotes expenditure items for the running year.</p> <p>Most of GIZ's work is commissioned by BMZ. GIZ also operates on behalf of other German ministries and public institutions (German states and municipalities), as well as public and private sector clients in Germany and abroad. It also carries out work for governments of other countries, EU Institutions, the UN and the World Bank.</p> <p>A portion of KfW's funds stems from the Federal Government's budget. KfW also employs to a great extent own funds it has raised on the capital market.</p>
Iceland	Shared cabinet minister – Foreign Affairs Minister	The Icelandic International Development Agency (ICEIDA) is an autonomous agency under the Icelandic Ministry for Foreign Affairs. ICEIDA's role, set by law, is to execute and administer bilateral development assistance provided by the Government of Iceland. The Ministry of Foreign Affairs (directorate for International Development Cooperation) supports international organisations.	International development cooperation is funded by the State Treasury through Parliament's annual budget appropriations.

Table A3: Model 3: A ministry has overall responsibility for policy and a separate executing agency is responsible for implementation (including development banks) (continued)

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
Italy	Shared junior minister - Vice Minister of Foreign Affairs and International Cooperation	The finance ministry has control over the aid budget while the MFA leads on development policies. An aid agency is currently being created to implement aid.	The MFA is responsible for the development budget. The MFA's Directorate General for Development Cooperation has a steering committee in which all MFA's departments, the Ministry of Finance, and the Ministry of Economic Development are permanent representatives.
Japan	Shared cabinet minister – Minister of Foreign Affairs	The MFA has a policy-making role in development cooperation. The Japan International Cooperation Agency (JICA) is responsible for implementing more than 60% of total bilateral ODA, using a country-based approach in which grants, loans and technical cooperation are brought together into a single country envelope.	The MFA was in charge of 74% of Japan's ODA budget in 2013, this includes JICA's budget as well as grants disbursed by the Ministry directly.
Luxembourg	Shared cabinet minister – Minister for Cooperation and Humanitarian Action, Ministry of Foreign Affairs (with other portfolios in different ministries)	The Development Cooperation Directorate in the MFA is responsible for designing and implementing the policy for development cooperation and humanitarian action, while LuxDev, the government's development agency, implements two-thirds of the bilateral aid budget. LuxDev receives its mandate from the Directorate for Development Cooperation of the Luxembourg Ministry of European and Foreign Affairs.	In 2013, the Foreign Ministry managed and implemented together with LuxDev 85% of Luxembourg's ODA. The remaining 15% are the result of contributions made by the Ministry of Finance, several other ministries, and from the Luxembourg contribution to the EU general budget.

Table A3: Model 3: A ministry has overall responsibility for policy and a separate executing agency is responsible for implementation (including development banks) (continued)

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
South Korea	Committee for International Development Cooperation, chaired by the Prime Minister	<p>Korea's major ODA policies are decided at the Committee for International Development Cooperation (CIDC), which is chaired by the Prime Minister and composed of 25 members including ministers, heads of ODA implementing agencies, and civilian experts. The CIDC holds meetings approximately three times a year. It deliberates and decides on the framework plans and annual comprehensive implementation plans, and evaluates the ODA policies and the progress of ODA projects.</p> <p>The Ministry of Strategy and Finance (MOSF) supervises concessional loans in bilateral aid and cooperation with Multilateral Development Banks (MDBs) in multilateral aid. For concessional loans, MOSF establishes and reviews overall policy direction and annual planning. As the main agency for operating the Economic Development Cooperation Fund, it runs a Fund Management Council (chaired by the Minister of MOSF) and entrusts Korea Eximbank with the fund execution, including the identification, implementation and evaluation of concessional loans.</p> <p>The Ministry of Foreign Affairs (MFA) supervises bilateral grant aid and multilateral aid to the UN and other multilateral organizations. It oversees and coordinates grant aid by formulating overall grant aid policy direction, annual strategies, and regional and country-specific programmes while supervising the Korea International Cooperation Agency (KOICA) to execute grant aid programs. The MFA also acts as an executive secretary to the Inter-Agency Grants Committee (chaired by the Vice Minister of the MFA).</p> <p>Executing agencies KOICA is the governmental agency responsible for grant aid and technical cooperation for developing countries. Korea Eximbank is entrusted with the operation and administration of the EDCF, founded as a special fund for concessional loans to developing countries.</p>	<p>The CIDC is the main decision maker about Korea's aid budget; however, its mandate is constrained by MOSF's Budget Office having a separate veto on grants and loans that it considers do not meet its own project approval criteria – this has resulted in several projects and programmes being rejected after they have been approved by the respective InterAgency Committees for grants and loans and endorsed by the CIDC through Korea's annual ODA plan.</p>
Spain	Dedicated junior minister – Secretary of State for International Cooperation and for Ibero-America. Ministry of Foreign Affairs and Cooperation	<p>Overall development policy is directed by the Ministry of Foreign Affairs and Cooperation (MAEC). It is responsible for bilateral cooperation and multilateral contributions, except to international financial institutions and the EU, which are led by the Ministry of Finance and Public Administrations.</p> <p>The Spanish Agency for International Development Cooperation (AECID) is the main management body for Spanish cooperation, which combats poverty and works for sustainable human development. AECID reports to MAEC.</p>	<p>The central budget is divided into ministerial sections and the second largest share of Spain's ODA is allotted to MAEC's budget, the largest share going to the Ministry of the Finance and Public Administration in 2014.</p>

Table A3: Model 3: A ministry has overall responsibility for policy and a separate executing agency is responsible for implementation (including development banks) (continued)

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
Sweden	Dedicated cabinet minister – Minister for International Development Cooperation, Ministry for Foreign Affairs	The MFA is responsible for Sweden’s development policies and management, and the Swedish International Development Cooperation Agency (Sida) is the main agency responsible for implementing those policies and strategies.	The governmental development budget draft is jointly developed by the MFA and Sida.
United States	Shared cabinet minister - Secretary of State	USAID and the State Department are the two key drivers of the aid system, out of the 27 entities involved in US development cooperation. USAID, the primary US development agency, provides technical assistance, research, policy advice and infrastructure assistance in both development and humanitarian areas. The Secretary of State is the President’s principal foreign policy advisor and the State Department is the lead representative of the US government overseas. USAID’s Administrator reports directly to the Secretary of State. The State Department also manages several large programmes.	Currently, different allocation models interact, based on previous funding requests, Presidential initiatives, congressional earmarks, country-specific budgeting and supplementary appropriations. The result is a highly fragmented budget that translates into a complex array of instruments and reporting requirements for field offices, leaving them very little discretion.

Table A4: Model 4: A ministry or agency other than the ministry of foreign affairs is responsible for both policy and implementation

Country	Highest level representation in government	Organisation	Budget
United Kingdom	Dedicated cabinet minister – Secretary of State for International Development	The Department for International Development (DFID) is both the policy-making and implementing body. It has more than half of its staff working in field offices.	DFID has its own budget separate from the Foreign Commonwealth Office (FCO) that covers nearly 90% of the UK's ODA. For other ministries who disburse ODA, it is taken out of their departmental budget.

Sources: This table summarises information available on official government websites, DAC peer reviews, the Donor Tracker website (<http://donortracker.org/>) and the Trade Capacity Building Resource Guide (http://www.tcbresourceguide.org/bilateral_profiles/index.html).

Note: Cabinet minister sits on cabinet meetings and is a 'senior minister'; junior minister does not usually sit on cabinet meetings and is sometimes referred to as Secretary of State; shared minister means that development cooperation is not the only policy for which they are responsible; dedicated minister means that development cooperation is the only policy for which they are responsible.

Annex 2: Box Plot or Box-and-Whiskers Graph

The analysis presented from Figure 2 to Figure 11 is based on a box plot graph, also known as a box-and-whisker plot.

This graph shows how actual numerical values of a variable are distributed, ranking them from the lowest to the highest value along the vertical axis, and helps to easily compare distributions between two (or more) different groups or populations.

More specifically, we can read from the bottom to the top of the graph:

- the minimum value of the distribution (i.e. the lowest whisker);
- values between the 25th percentile, or lower quartile, and the median are identified between the bottom side of the blue box and the horizontal straight line in the blue box;
- the straight horizontal line in the blue box corresponds to the median value of the distribution (i.e. the numerical value that separates the lower from the upper half of the population);
- values between the median and the 75th percentile, or upper quartile, can be found between the horizontal straight line in the box and the upper side of the blue box; and
- the maximum value corresponds to the highest whisker.

The size of the box measures the distance between the lower and the upper quartile – the bigger the box the more dispersed values are. In other words, the box identifies the values in the central half of the distribution.

Dots either above the maximum or below the minimum values are considered as outliers of the distribution.

Annex 3: Summary and test statistics

Table A5: Countries by models

Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
Denmark	Australia	Austria	United Kingdom
Norway	Canada	Belgium	
Poland	Finland	Czech Republic	
Slovenia	Greece	France	
	Ireland	Germany	
	Netherlands	Iceland	
	New Zealand	Italy	
	Portugal	Japan	
	Slovak Republic	Korea	
	Switzerland	Luxembourg	
		Spain	
		Sweden	
		United States	

Table A6: Countries by cabinet-rank

Cabinet-rank Ministers	Non Cabinet-rank Ministers
Australia	France
Austria	Ireland
Belgium	Italy
Canada	Poland
Czech Republic	Portugal
Denmark	Slovenia
Finland	Spain
Germany	
Greece	
Iceland	
Japan	
Korea	
Luxembourg	
Netherlands	
New Zealand	
Norway	
Slovak Republic	
Sweden	
Switzerland	
United Kingdom	
United States	

Table A7: Summary statistics – ODA/GNI ratios by model (2011-2013)

	Obs.	Mean	Std. Dev.	Min	Max
Model 1	4	0.54	0.50	0.10	1.07
Model 2	10	0.35	0.19	0.09	0.67
Model 3	13	0.37	0.30	0.11	1.02
Model 4	1	0.72	-	-	-

Source: OECD (2014b) and authors' elaboration

Table A8: Mean differences in ODA/GNI ratios across models (2011-2013)

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
Model 1		0.151	0.143	-0.101
Model 2			-0.009	-0.252
Model 3				-0.243

Source: OECD (2014b) and authors' elaboration

Notes: * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$; Positive numbers imply the left-hand side has higher mean values. No statistics for Model 4 (only one country included in the group).

Table A9: Summary statistics – ODA/GNI ratios by cabinet-rank minister (2011-2013)

	Obs	Mean	Std. Dev.	Min	Max
No Cabinet Minister	7	0.23	0.14	0.10	0.45
Cabinet Minister	21	0.45	0.32	0.09	1.07

Source: OECD (2014b) and authors' elaboration

Table A10: Summary statistics – ODA growth rates by model

Model	Obs.	Mean	Std. Dev.	Min	Max
Model 1	38	13.29	47.66	-12.58	289.44
Model 2	100	5.72	24.86	-64.34	186.30
Model 3	130	5.61	22.70	-47.18	127.56
Model 4	10	10.41	17.93	-28.95	34.73

Source: OECD (2014b) and authors' elaboration

Table A11: Mean differences in ODA/GNI growth rates across models (2004-2013)

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
Model 1		7.569	7.682	2.883
Model 2			0.113	-4.686
Model 3				-4.799

Source: OECD (2014b) and authors' elaboration

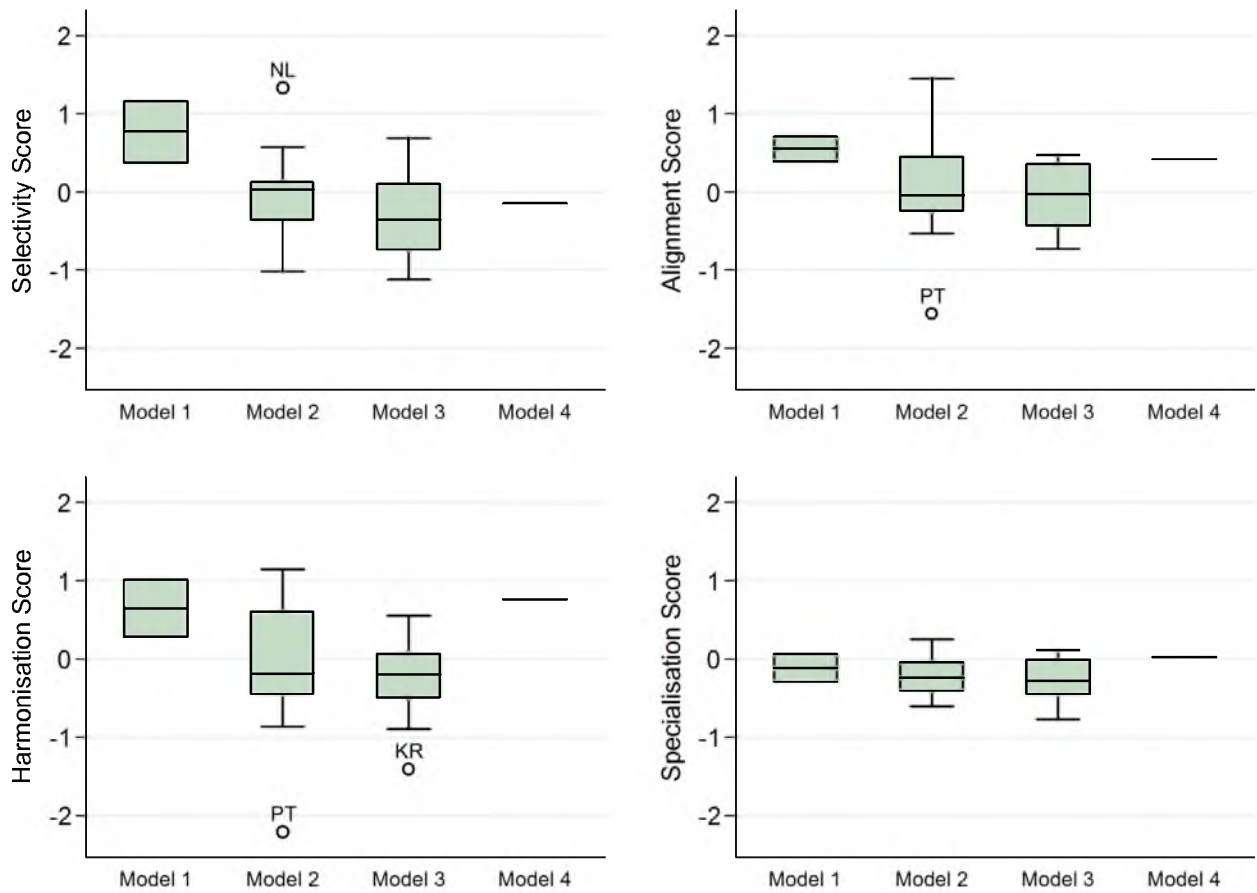
Notes: * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$; Positive numbers imply the left-hand side has higher mean values. No statistics for Model 4 (only one country included in the group).

Table A12: Summary statistics – ODA growth rates by cabinet-rank minister (2004-2013)

Level of representation	Obs.	Mean	Std. Dev.	Min	Max
No Cabinet Minister	68	10.50	46.86	-64.34	289.44
Cabinet Minister	210	5.70	18.08	-43.68	127.56
Total Sample	278	6.87	27.97	-64.34	289.44

Source: OECD (2014b) and authors' elaboration

Figure A1: Aid Quality Index – sub-indices by model

Table A13: Summary statistics – Aid Quality Index by model

Measure	Model	Obs.	Mean	Std. Dev.	Min	Max
Selectivity	1	2	0.77	0.55	0.38	1.16
	2	9	-0.01	0.71	-1.02	1.33
	3	11	-0.26	0.60	-1.13	0.69
	4	1	-0.14	.	-0.14	-0.14
Alignment	1	2	0.55	0.23	0.39	0.71
	2	9	0.01	0.83	-1.56	1.45
	3	11	-0.09	0.43	-0.73	0.48
	4	1	0.42	.	0.42	0.42
Harmonisation	1	2	0.65	0.52	0.28	1.02
	2	9	-0.12	1.03	-2.21	1.15
	3	11	-0.27	0.53	-1.41	0.55
	4	1	0.77	.	0.77	0.77
Specialisation	1	2	-0.12	0.26	-0.30	0.06
	2	9	-0.23	0.27	-0.60	0.25
	3	11	-0.25	0.27	-0.77	0.12
	4	1	0.02	.	0.02	0.02
Overall	1	2	0.62	0.52	0.25	0.99
	2	9	-0.13	0.85	-1.72	0.92
	3	11	-0.30	0.40	-1.11	0.38
	4	1	0.40	.	0.40	0.40

Source: Knack et al. (2010)

Table A14: Mean differences in overall Knack Index scores across models

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
Model 1		0.747	0.915*	0.220
Model 2			0.167	-0.527
Model 3				-0.695

Source: Knack et al. (2010)

Notes * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$; Positive numbers imply the left-hand side has higher mean values.

Table A15: Summary statistics – Knack Index by cabinet-rank minister

Measure	Level	Obs.	Mean	Std. Dev.	Min	Max
Selectivity	No Cabinet Minister	5	-0.45	0.53	-1.02	0.10
	Cabinet Minister	18	0.04	0.67	-1.13	1.33
	Total Sample	23	-0.07	0.66	-1.13	1.33
Alignment	No Cabinet Minister	5	-0.12	1.09	-1.56	1.45
	Cabinet Minister	18	0.07	0.45	-0.73	0.71
	Total Sample	23	0.03	0.62	-1.56	1.45
Harmonisation	No Cabinet Minister	5	-0.30	1.21	-2.21	1.15
	Cabinet Minister	18	-0.03	0.67	-1.41	1.02
	Total Sample	23	-0.08	0.79	-2.21	1.15
Specialisation	No Cabinet Minister	5	-0.12	0.17	-0.31	0.12
	Cabinet Minister	18	-0.25	0.27	-0.77	0.25
	Total Sample	23	-0.22	0.26	-0.77	0.25
Overall	No Cabinet Minister	5	-0.33	0.94	-1.72	0.92
	Cabinet Minister	18	-0.07	0.57	-1.11	0.99
	Total Sample	23	-0.12	0.65	-1.72	0.99

Source: Knack et al. (2010)

Table A16: Summary statistics – QuODA Indices by model

Measure	Model	Obs.	Mean	Std. Dev.	Min	Max
ME	1	6	-0.16	0.12	-0.29	-0.01
	2	27	-0.08	0.32	-0.70	0.46
	3	30	-0.19	0.28	-0.76	0.40
	4	3	0.15	0.10	0.05	0.25
FI	1	6	0.49	0.43	-0.05	0.96
	2	27	-0.12	0.67	-1.92	1.08
	3	30	-0.08	0.37	-0.84	0.53
	4	3	0.34	0.10	0.25	0.44
RB	1	6	0.02	0.44	-0.51	0.45
	2	27	0.06	0.46	-0.91	0.77
	3	30	-0.27	0.31	-0.91	0.24
	4	3	0.38	0.19	0.26	0.59
T&L	1	6	0.18	0.20	-0.15	0.45
	2	27	0.01	0.44	-0.93	0.73
	3	30	-0.28	0.45	-1.05	0.37
	4	3	0.30	0.24	0.05	0.51

Source: Birdsall et al. (2014)

Table A17: Summary statistics – QuODA Indices by cabinet-rank minister

Measure	Level of Representation	Obs.	Mean	Std Dev.	Min	Max
ME	No Cabinet Minister	15	0.01	0.35	-0.50	0.46
	Cabinet Minister	51	-0.17	0.26	-0.76	0.40
FI	No Cabinet Minister	15	0.02	0.56	-1.24	1.08
	Cabinet Minister	51	-0.04	0.54	-1.92	0.96
RB	No Cabinet Minister	15	-0.05	0.48	-0.91	0.77
	Cabinet Minister	51	-0.09	0.41	-0.91	0.65
T&L	No Cabinet Minister	15	-0.20	0.54	-0.84	0.73
	Cabinet Minister	51	-0.06	0.43	-1.05	0.59

Source: Birdsall et al. (2014)

Table A18: Summary statistics – CDI by model

Measure	Model	Obs.	Mean	Std. Dev.	Min	Max
Overall	1	24	6.25	0.75	4.00	7.20
	2	101	5.23	0.63	3.70	6.50
	3	109	4.85	1.00	2.90	7.20
	4	11	5.60	0.19	5.30	5.90
Aid	1	24	10.21	3.03	0.80	14.10
	2	101	4.78	2.53	0.90	11.40
	3	109	4.07	3.35	0.50	14.70
	4	11	5.35	0.92	4.10	7.00
Trade	1	24	3.94	1.61	1.20	5.60
	2	101	5.49	1.40	1.80	8.10
	3	109	4.61	1.81	-1.40	7.20
	4	11	5.32	0.41	4.80	5.80
Finance	1	24	5.59	0.35	4.80	6.20
	2	101	4.72	0.81	2.70	6.30
	3	109	4.75	0.93	2.80	6.20
	4	11	5.49	0.25	5.20	5.90
Measure	Model	Obs.	Mean	Std. Dev.	Min	Max
Migration	1	24	5.85	2.09	1.80	9.70
	2	101	5.22	2.32	0.90	13.70
	3	109	5.51	2.22	1.30	11.50
	4	11	5.12	0.67	3.90	5.80
Environment	1	24	4.72	1.77	2.20	7.60
	2	101	5.48	1.55	1.90	8.60
	3	109	5.59	1.33	2.60	7.80
	4	11	6.92	0.31	6.20	7.30
Security	1	24	8.24	1.82	3.70	11.40
	2	101	6.23	1.12	3.40	8.40
	3	109	4.19	1.27	0.30	6.30
	4	11	6.46	0.79	5.30	7.60
Technology	1	24	5.19	0.97	2.50	6.60
	2	101	4.73	1.09	2.60	7.40
	3	109	5.22	0.79	3.60	7.00
	4	11	4.55	0.38	4.20	5.20

Source: CgDev (2014)

Table A19: Summary statistics – CDI by cabinet-rank minister

Level of Representation	Measure	Obs.	Mean	Std. Dev.	Min	Max
No Cabinet Minister	Overall	57	5.05	0.52	4.00	6.30
Cabinet Minister	Overall	188	5.22	1.00	2.90	7.20
No Cabinet Minister	Aid**	57	3.87	2.06	0.80	8.90
Cabinet Minister	Aid**	188	5.37	3.64	0.50	14.70
No Cabinet Minister	Trade	57	4.94	0.47	3.90	5.70
Cabinet Minister	Trade	188	4.94	1.88	-1.40	8.10
No Cabinet Minister	Finance***	57	5.31	0.41	4.70	6.20
Cabinet Minister	Finance***	188	4.71	0.92	2.70	6.30
No Cabinet Minister	Migration*	57	4.86	2.51	1.80	13.70
Cabinet Minister	Migration*	188	5.57	2.09	0.90	11.70
No Cabinet Minister	Environment	57	6.21	0.80	3.90	7.70
Cabinet Minister	Environment	188	5.31	1.59	1.90	8.60
No Cabinet Minister	Security	57	5.14	1.43	2.60	7.40
Cabinet Minister	Security	188	5.65	1.92	0.30	11.40
No Cabinet Minister	Technology**	57	5.06	1.28	2.50	7.40
Cabinet Minister	Technology**	188	4.96	0.85	2.60	7.00

Source: CgDev (2014) Notes: * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Overseas Development Institute

203 Blackfriars Road

London SE1 8NJ

Tel +44 (0)20 7922 0300

Fax +44 (0)20 7922 0399

www.odi.org

info@odi.org

ODI is the UK's leading independent think tank on international development and humanitarian issues.

Readers are encouraged to reproduce material for their own publications, as long as they are not being sold commercially. As copyright holder, ODI requests due acknowledgement and a copy of the publication. For online use, we ask readers to link to the original resource on the ODI website. The views presented in this paper are those of the author(s) and do not necessarily represent the views of ODI or our partners.

© Overseas Development Institute 2015. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial Licence (CC BY-NC 3.0).

Utanríkismálanefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 15. apríl 2015

Meðfylgjandi er umsögn Rauða krossins á Íslandi um frumvarp til laga um breytingu á lögum um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands o.fl. (skipulag). Þingskjal 1004 - 579. mál.

Virðingarfyllst,
f.h. Rauða krossins á Íslandi,

Hermann Ottósson,
framkvæmdastjóri.

UMSÖGN RAUÐA KROSSINS Á ÍSLANDI

um

frumvarp til laga um breytingu á lögum um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands o.fl. (skipulag).

144. löggjafarþing 2014–2015.

Þingskjal 1004 - 579. mál.

Rauði krossinn á Íslandi þakkar fyrir það tækifæri sem hér gefst til umsagnar á ofangreindu frumvarpi.

Rauði krossinn á Íslandi er hluti af Alþjóðahreyfingu Rauða krossins og Rauða hálfmánans og vinnur að margs konar verkefnum á sviði þróunarsamvinnu og mannúðaraðstoðar í samvinnu við systurfélög sín, Alþjóðasamband Rauða krossins og Rauða hálfmánans og Alþjóðaráð Rauða krossins. Tvíhliða þróunarsamvinna Rauða krossins á Íslandi nær aftur til ársins 1990 en fyrir þann tíma starfaði félagið og studdi þróunarsamvinnu og mannúðaraðstoð í gegnum Alþjóðahreyfingu Rauða krossins og Rauða hálfmánans.

Sem hluti af alþjóðahreyfingu vinnur Rauði krossinn á Íslandi jafnframt að því að kynna og gera grein fyrir mikilvægi alþjóðlegra mannúðarlaga ásamt því að vinna að því að Ísland virði þjóðréttarlegar skuldbindingar sínar í samræmi við aðild sína að Genfarsamningunum fjórum frá 1949, viðaukum við þá frá 1977 og 2005, sem og aðrar skuldbindingar á sviði mannúðarréttar. Alþjóðleg mannúðarlög gilda þar sem vopnuð átök eiga sér stað og geta því mögulega varðað þann hluta frumvarpsins sem snýr að breytingu á lögum um íslensku friðargæsluna, sbr. 12. gr. frumvarpsins.

Umsögn sína um frumvarp þetta byggir Rauði krossinn á ofangreindu auk grundvallahugsjóna Rauða kross hreyfingarinnar um mannúð, óhlutrægni og hlutleysi, sem og stefnu Alþjóðahreyfingar Rauða krossins og Rauða hálfmánans og áratuga löngu starfi á sviði þróunarsamvinnu auk aðstoðar vegna náttúruhamfara eða hamfara af manna völdum.

Almennar athugasemdir

Þegar lög um alþjóðlega þróunarsamvinnu voru endurskoðuð á 135. löggjafarþingi gerði félagið athugasemdir við það frumvarp sem lutu að því að skilgreiningar á nokkrum lykilhugtökum skorti. Sömu leiðis gerði félagið sambærilegar athugasemdir við frumvarp til laga um íslensku friðargæsluna og þátttöku hennar í alþjóðlegri friðargæslu á 133. löggjafarþingi. Er gerð grein fyrir hluta þeirra hér að neðan í umsögn um einstaka greinar frumvarpsins.

Þá minnir Rauði krossinn á þá ábendingu sína frá 7. apríl 2008 að í lögum um alþjóðlega þróunarsamvinnu er hvorki gert ráð fyrir fræðslu- og málsvarastarfi né upplýsingamiðlun til almennings um það hvernig skattfé og öðrum tekjum ríkissjóðs hefur verið varið til þróunarsamvinnu. Hvort sem slíkt ætti heima í lögum, reglugerð, framkvæmdaráætlun eða í öðru formi telur Rauði krossinn mikilvægt að fræðslu verði sinnt sem sérstöku verkefni svo tryggt sé að upplýsingar varðandi þróunarsamvinnu af Íslands hálfu séu aðgengilegar og opnar.

Rauði krossinn vekur athygli á að inntak núgildandi laga um alþjóðlega friðargæslu og hluti frumvarps þessa er um margt líkt. Í því sambandi er því velt upp hvort heppilegt sé þróunarsamvinnu sé sinnt

undir bæði lögum um friðargæslu sem og lögum um þróunarsamvinnu. Verður nánar gerð grein fyrir þessu sjónarmiði hér að neðan í athugasemdum um 1. gr. og 12. gr. frumvarps þessa.

Þá er vakin athygli á lágu framlagi Íslands til þróunarmála, sbr. umsögn um 6. gr. frumvarpsins. Í þessu samhengi er vert að nefna að skilgreining þróunarnefndar OECD (DAC) telur aðstoð við flóttafólk í tólf mánuði falla undir þróunarsamvinnu. Gildir þá einu hvort um sé að ræða umsækjendur um hæli, þá sem fá réttarstöðu sína sem flóttamanns viðurkennda eftir hælismeðferð eða þá flóttamenn sem ríkisstjórn Íslands býður hingað til lands í samvinnu við Flóttamannastofnun Sameinuðu þjóðanna, hérland móttökusveitarfélög og Rauða krossinn. Framlag til málefna flóttafólks á Íslandi gæti því verið einn liður Íslands í að auka framlög til þróunarmála.

Athugasemdir við einstaka greinar frumvarpsins

1. gr.

Rauði krossinn gerir ekki athugasemdir við fyrri málslið greinarinnar en telur að seinni málsliðurinn, sem er svohljóðandi, þarfnist frekari skoðunar:

Það heyrir einnig til markmiða þessara að tryggja öryggi á alþjóðavettvangi, m.a. með því að stuðla að friði og gæta hans, vinna að uppbyggingu og gæslu friðar og veita mannúðaraðstoð þar sem hennar er þörf.

Að mati Rauða krossins er hér verið að gefa í skyn að markmið með mannúðaraðstoð geti verið að tryggja frið á alþjóðavettvangi. Það getur hins vegar aldrei verið tilgangur hjálparstarfs þótt það geti verið ein afleiðing þess. Að mati Rauða krossins er varhugavert að blanda saman þróunarsamvinnu og friðargæslu, sbr. hér gæslu friðar.¹ Inntak hugtaksins *friðargæsla*² í hefðbundnum skilningi er allt annað en inntak þróunarsamvinnu þó að margt kunni að virðast sameiginlegt. Það á bæði við um forsendur og framkvæmd og því færi betur á því að aðgreina þetta tvennt með ótvíræðum hætti. Þrátt fyrir að telja megi starfsemi friðargæslunnar undir DAC reglur OECD að verulegu leyti færi betur á því að hafa allt sem lýtur að starfsemi friðargæslu, sbr. „gæslu friðar“ í lögum um friðargæsluna en ekki í lögum um þróunarsamvinnu.

Þá er opið samkvæmt greininni að sami aðili sinni samtímis friðargæslu og mannúðaraðstoð en slík mannúðaraðstoð myndi varla uppfylla grunnskilyrði mannúðaraðstoðar um mannúð, óhlutdrægni, hlutleysi og sjálfstæði.

Tillaga Rauða krossins:

Að eftirfarandi orðum verði sleppt í 1. gr. frumvarpsins, „að tryggja öryggi á alþjóðavettvangi, m.a. með og gæta hans ... og gæslu friðar“ og verði þá 3. mgr. 1. gr. laganna svohljóðandi í heild sinni:

Meginmarkmið með alþjóðlegri þróunarsamvinnu Íslands eru að styðja viðleitni stjórnvalda í þróunarlöndum til að útrýma fátækt og hungri og stuðla að sjálfbærri þróun, þ.m.t. mannréttindum, menntun, bættu heilbrigði, jafnrétti kynjanna, umhverfis- og loftslagsvernd og viðbrögðum við loftslagsbreytingum, sjálfbærri nýtingu auðlinda og bættum efnahag. Það

¹ Sbr. einnig athugasemdir Rauða krossins frá 7. apríl 2008: <http://www.althingi.is/pdf/erindi/?lthing=135&dbnr=2053>

² Sjá nánar um hugtakið friðargæsla í athugasemdum Rauða krossins við frumvarp til laga um íslensku friðargæsluna og þátttöku hennar í alþjóðlegri friðargæslu, dags. 2. mars 2007. Aðgengilegt á vef Alþingis: <http://www.althingi.is/pdf/erindi/?lthing=133&dbnr=1370>

heyrir einnig til markmiða þessara að stuðla að friði, vinna að uppbyggingu í kjölfar hamfara eða átaka og veita mannúðaraðstoð þar sem hennar er þörf.

2. gr.

Rauði krossinn leggur ríka áherslu á að stofnanaminni Þróunarsamvinnustofnunar Íslands og málefna þróunarsamvinnu glatist ekki. Lögð verði áhersla á að hlúa að starfsfólki á þann hátt að tryggt sé að reynsla þess og sérfræðipækking glatist ekki, heldur nýtist í áframhaldandi og mikilvægu framlagi Íslands til þróunarsamvinnu.

3. gr.

Samkvæmt 3. gr. verður Þróunarsamvinnunefnd skipuð 15 fulltrúum sem eiga að sinna þeim viðamiklu og mikilvægu verkefnum sem henni eru falin, sbr. 4. gr. frumvarpsins. Rauði krossinn gerir ekki sérstakar athugasemdir við skipan nefndarinnar eða samsetningu aðra en þá að velja upp þeirri spurningu hvort nefndin geti annað þeim verkefnum sem henni eru falin samkvæmt 4. gr. frumvarps þessa nema að tryggt sé að hún geti hist nægjanlega oft til tryggja skilvirkni og upplýsta umfjöllun og eftir atvikum ákvörðunartöku.

4. gr.

Samkvæmt 3. gr. verður Þróunarsamvinnunefnd skipuð 15 fulltrúum sem eiga að sinna þeim viðamiklu og mikilvægu verkefnum sem henni eru falin. Nefndin skal meðal annars fjalla um:

- i. stefnu um alþjóðlega þróunarsamvinnu og
- ii. aðgerðaáætlun þar að lútandi,
- iii. framlög til þróunarsamvinnu,
- iv. val á samstarfslöndum,
- v. þátttöku Íslands í starfi alþjóðastofnana á sviði þróunarsamvinnu, sem og
- vi. helstu skýrslur um árangur í þróunarsamvinnu.

Þá er tekið fram að nefndin skuli funda að lágmarki tvisvar á ári með ráðherra og að hún upplýsi utanríkismálanefnd reglulega um störf sín.

Sem fyrr segir gerir Rauði krossinn hvorki athugasemdir við verkefni nefndarinnar né skipan hennar en hefur ríkar áhyggjur af því að nefndin muni ekki anna þeim verkefnum sem henni er gert að sinna nema að tryggt sé að nefndin fundi nægjanlega oft. Leggur Rauði krossinn til að mælt verði fyrir í lögum að nefndin fundi að lágmarki þrisvar sinnum á ári til að tryggja að hún geti sinnt þeim verkefnum sem henni eru falin og að auki fundi hún tvisvar á ári með ráðherra. Þá mætti vera skýrara hver afrakstur nefndarinnar á að vera.

Í athugasemdum við greinina er „talið mikilvægt að nefndin hafi á starfstíma sínum möguleika á að fara í vettvangsferð til að fylgjast með framkvæmd alþjóðlegrar þróunarsamvinnu Íslands.“ Telur Rauði krossinn óraunhæft að svo stór nefnd fari í vettvangsferð til að fylgjast með framkvæmd verkefna enda yrðu slíkar ferðir dýrar og erfitt að réttlæta slíkan kostnað.

Tillaga Rauða krossins

Rauði krossinn leggur til að 3. mgr. 4. gr. verði breytt þannig að hún verði svohljóðandi:

Nefndin fundar að lágmarki fimm sinnum á ári, þar af tvisvar á ári með ráðherra og upplýsir utanríkismálanefnd reglulega um störf sín.

5. gr.

Rauði krossinn telur að skynsamlegt sé að leggja fram tillögu til þingsályktunar um stefnu stjórnvalda um alþjóðlega þróunarsamvinnu til fimm ára í senn enda sé stefnan þannig orðuð að nokkurt svigrúm sé til að laga aðgerðaráætlun á tveggja ára fresti að ástandi heimsmála hverju sinni. Þá er mikilvægt að tryggð sé að fjárlög hvers árs taki mið af stefnu stjórnvalda í þróunarsamvinnu, sbr. einnig umsögn við 6. gr. frumvarps þessa.

6. gr.

Vakin er athygli á hlutfallslega lágu framlagi Íslands til alþjóðlegrar þróunarsamvinnu, sbr. hér að ofan í almennum athugasemdum.

Tillaga Rauða krossins:

Lagt er til að að breytingar verði gerðar á 2. mgr. sem verði þá svohljóðandi:

Í stefnu stjórnvalda um alþjóðlega þróunarsamvinnu skal tilgreina áætlun um hvernig markmiðinu um að 0,7% af vergum þjóðartekjum verði náð með skýrum og áfangaskiptum tímasetningum. Á sama hátt skal tilgreina fyrirhugað hlutfall framlaga til alþjóðlegrar þróunarsamvinnu af vergum þjóðartekjum og hvernig þau skulu skiptast á grundvelli stefnumiða Íslands í þróunarsamvinnu.

12. gr.

Ekki eru gerðar athugasemdir við inntak 12. gr. frumvarpsins. Er þó vakin athygli utanríkismálanefndar á því að ekki er lengur að finna 3. mgr. 1. gr. núgildandi laga um íslensku friðargæsluna og þátttöku hennar á alþjóðlegum vettvangi. Núgildandi 3. mgr. 1. gr. er svohljóðandi:

Verkefni íslensku friðargæslunnar mega aldrei brjóta í bága við ákvæði mannúðar- og mannréttindasamninga.

Í framhaldsnefndarálitinu utanríkismálanefndar þann 17. mars 2007 var ofangreindri málsgrein bætt við 1. gr. laganna. Í nefndarálitinu er skýrt að „(h)elstu samningar sem hér um ræðir eru Mannréttindayfirlýsing Sameinuðu þjóðanna frá 1948, samningar Evrópuráðsins um mannréttindi og má þar helst nefna samning um verndun mannréttinda og mannfrelsis frá 1950 (mannréttindasáttmála Evrópu), með breytingum og viðaukum, Evrópusamning um varnir gegn pyndingum og annarri ómannlegri eða vanvirðandi meðferð eða refsingu, ásamt bókunum, Genfarsamningana frá 1949 auk ýmissa samninga Sameinuðu þjóðanna um mannréttindi.“

Að mati Rauða krossins er sjálfsagt og eðlilegt að kveða á um það að borgaraleg friðargæsla brjóti ekki gegn alþjóðlegum skuldbindingum sem Ísland hefur undirgengist og telur mikilvægt að slíkt ákvæði verði áfram að finna í lögum um íslensku friðargæsluna. Sömuleiðis skuli hún taka mið af stofnsáttmála Sameinuðu þjóðanna, sbr. orðalag 2. mgr. 1. gr. laga 121/2008 um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands.

Tillaga Rauða krossins:

Að bætt verði við 3. mgr. 12. gr. frumvarps þessa sem er svohljóðandi:

Verkefni íslensku friðargæslunnar skulu taka mið af stofnsáttmála Sameinuðu þjóðanna og mega aldrei brjóta í bága við ákvæði mannúðar- og mannréttindasamninga.

Lokaorð

Þá vill Rauði krossinn vekja athygli utanríkismálanefndar á 6. gr. núgildandi laga um íslensku friðargæsluna og þátttöku hennar á alþjóðavettvangi enda þótt það sé ekki til umfjöllunar í frumvarpi þessu. Ákvæðið er svohljóðandi:

6. gr. Íslenskir friðargæsluliðar skulu í störfum sínum hafa í heiðri þær þjóðréttarlegu reglur sem Ísland er skuldbundið af og réttaráhrif hafa gagnvart einstaklingum. Friðargæsluliða er skylt að gæta þagmælsku um atriði er hann fær vitneskju um í starfi sínu og leynt skulu fara samkvæmt reglum og leiðbeiningum þeirrar stofnunar sem verkefnið annast, lögum, fyrirmælum yfirmanna eða eðli málsins. Þagnarskyldan helst eftir að látið er af starfi.

Telur Rauði krossinn mikilvægt að það sé skerpt á orðalagi og að fyrsta setning 6. gr. verði svohljóðandi:

6. gr. Íslenskir friðargæsluliðar skulu í störfum sínum lúta þeim þjóðréttarlegu reglum sem Ísland er skuldbundið af og réttaráhrif hafa gagnvart einstaklingum.

Að öðru leyti er ekki gerðar athugasemdir við 6. gr. núgildandi laga um íslensku friðargæsluna og þátttöku hennar á alþjóðavettvangi.

Fulltrúar Rauða krossins á Íslandi eru tilbúnir að hitta utanríkismálanefnd til að ræða ofangreind sjónarmið betur og gera grein fyrir þeim sé þess óskað.

ÞRÓUNARSAMVINNUSTOFNUN ÍSLANDS
Rauðarárstígur 27, IS-105 Reykjavík
Sími: + (354) 545 8980, bréfsími: + (354) 545 8985
Netfang: iceida@iceida.is - Vefsíða: www.iceida.is

Utanríkismálanefnd Alþingis,
Alþingi,
Reykjavík.

Reykjavík 14. apríl 2015
Tilvísun: ICE15030024/000
EG/lj

Umsögn frá Þróunarsamvinnustofnun Íslands um þingmál 579: „Frumvarp til laga um breytingu á lögum um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands, nr. 121/2008, með síðari breytingum.“

Þróunarsamvinnustofnun Íslands og starfsfólk hennar þakka fyrir tækifærið til að veita umsögn um frumvarp til breytinga á lögum númer 121/2008 (579. mál) um þróunarsamvinnu. Við undirstrikum þá erfiðu stöðu okkar að veita umsögn um frumvarp sem æðsti yfirmaður stofnunarinnar leggur fram og hefur það meginmarkmið að leggja stofnunina niður, en teljum okkur skylt að bregðast jákvætt við boði utanríkismálanefndar.

Í greinargerð með frumvarpinu kemur fram að það sé að verulegu leyti byggt á skýrslu sem Þórir Guðmundsson vann fyrir utanríkisráðuneytið á síðasta ári. Þróunarsamvinnustofnun og starfsfólk hafa í tvígang skilað umsögnum um tillögur Þóris. Fyrri umsögnin, dagsett 27. júní 2014, felur í sér andsvör við áfangaskýrslu Þóris. Seinni umsögnin, minnisblað til utanríkisráðherra dagsett 15. júlí 2014, inniheldur athugasemdir og tillögur tengdar skýrslunni í lokaútgáfu. Í bæði skiptin var tekið undir þá tillögu Þóris að innleiða kerfi árangursstjórnunar í íslenska þróunarsamvinnu, en jafnframt andmælt hugmyndum um að leggja stofnunina niður. Bæði skjölin fylgja hér með sem viðhengi.

Athugasemdir við frumvarpið

Kjarninn í frumvarpinu er tillaga um að Þróunarsamvinnustofnun Íslands verði lögð niður. Í samræmi við fyrri athugasemdir viljum við ítreka að stofnun og starfsfólk eru andvíg því meginmarkmiði frumvarpsins að leggja stofnunina niður og flytja verkefni hennar inn í utanríkisráðuneytið. **Því er lagt til að þær greinar frumvarpsins sem að þessu líta, greinar 2, 6, 7, 11 og 14, verði felldar úr frumvarpinu.**

Annað meginmarkmið frumvarpsins er að breyta því fyrirkomulagi sem nú gildir um lýðræðislegt eftirlit með málaflokknum, með því að leggja niður Samstarfsráð um þróunarsamvinnu og

Þróunarsamvinnunefnd í núverandi formi og setja þess í stað á laggirnar nýja Þróunarsamvinnunefnd með beinni þátttöku Alþingis, þar sem Alþingi skal kjósa 5 af 13 nefndarmönnum.

Þróunarsamvinnustofnun telur sig ekki hafa mikið til málanna að leggja um það hvernig lýðræðislega kjörin yfirvöld kjósa að haga eftirliti með starfi stofnunarinnar og þeirra starfsmanna utanríkisráðuneytisins sem starfa við þróunarsamvinnu. Við teljum æskilegt að sjá meiri aðkomu Alþingis og teljum það í raun sjálfsagðan hluta af eftirliti að fjárveitingavaldið kynni sér með vissu millibili og beinum hætti hvernig fjármununum hefur verið varið.

Athugasemdir við greinargerð

Fyrri athugasemdir stofnunarinnar (sjá viðhengi) sneru að skýrslu Þóris Guðmundssonar sem stuðst var við í samningu frumvarpsins. Að þessu sinni viljum við bæta við athugasemdum sem snúa beint að greinargerð með frumvarpinu, þó með tilvísun í þau megingögn sem greinargerðin vitnar til, en þau eru skýrsla Þóris og rýniskýrsla á vegum Þróunarsamvinnunefndar OECD ("DAC"). Í meginatriðum er það skoðun okkar að frumvarpið byggi á óljósum rökum og sé að auki ótímabært.

Byrja má á því að spyrja hvaða vandamál skipulagsbreytingunni er ætlað að leysa. Í greinargerð með frumvarpinu teljum við hvergi sýnt fram á að til staðar séu vandamál tengd tilveru Þróunarsamvinnustofnunar Íslands sem kalli á róttækar aðgerðir til úrbóta. Hið sama gildir um skýrslu Þóris Guðmundssonar. Þvert á móti er farið lofsamlegum orðum um starfsemi og starfshætti stofnunarinnar. Greinargerðin gefur reyndar í skyn að til staðar sé óhagræði og tvíverknaður og að Þróunarsamvinnustofnun starfi jafnvel ekki í takt við utanríkisstefnu Íslands. Þetta er hins vegar ekki stutt neinum dæmum og stofnuninni er ekki kunnugt um nein. Þvert á móti hefur stofnunin lagt sig fram við að sýna ráðdeild í rekstri (til dæmis var rekstrarkostnaður aðalskrifstofu árið 2014 18% lægri en hann var árið 2008; raunlækkunin var enn meiri) og dæmi um tvíverknað sem kalla á svo miklar breytingar þekkjum við ekki. Þá gæta starfsmenn stofnunarinnar þess ætíð að fylgja utanríkisstefnu Íslands til hins ítrasta og koma stefnu stjórnvalda vel til skila, óski utanríkisráðuneytið þess. Sem dæmi má taka umræðu um málefni samkynhneigðra í Úganda þar sem umdæmisstjóri Þróunarsamvinnustofnunar fylgdi fyrir mælum ráðuneytisins í öllum samskiptum við stjórnvöld og önnur framlagsríki. Þróunarsamvinnustofnun vinnur í einu og öllu í samræmi við Þróunarsamvinnuáætlun sem utanríkisráðherra mótar og Alþingi samþykkir.

Tillagan er ekki fram komin til sparnaðar. Ekki er gert ráð fyrir því að rekstrarkostnaður lækki við sameininguna - sjá m.a. umsögn fjármála- og efnahagsráðuneytisins með frumvarpinu. Stofnunin hefur auk þess lagt áherslu á að halda kostnaði í skefjum og lækka hann þar sem því verður við komið, sjá t.d. fyrrnefndar tölur um aðalskrifstofu. Einnig má benda á að Þróunarsamvinnustofnun hefur unnið markvisst að því á undanförunum árum að byggja upp samstarf við erlendar stofnanir, m.a. með það að markmiði að auka fjármagn til þeirra verkefna sem stofnunin kemur að. Með því getum við dregið úr hlutfallslegum umsýslukostnaði við aðgerðirnar. Þannig hefur stofnunin samstarf við Norræna þróunarsjóðinn, sem leggur til jafn mikið fjármagn í jarðhitaverkefni ÞSSÍ í Afríku og íslensk stjórnvöld. Sama máli gegnir um samstarf við Umhverfisstofnun Sameinuðu þjóðanna (UNEP) og Evrópusambandið í löndum Austur-Afríku. Fjármálastjórn er í föstum skorðum og Ríkisendurskoðun hefur ítrekað afgreitt ársreikninga stofnunarinnar án athugasemda. Engin fjárhagsleg rök virðast því vera fyrir því að leggja stofnunina niður.

ÞSSÍ vekur athygli á því að með því að færa stefnumótun, framkvæmd og eftirlit undir eitt ráðuneyti sem fari með alla þætti málaflokksins kunni að skapast stjórnsýslulegur vandi. Á það hefur enn

fremur verið bent að í því felist viss starfsháttavandi að sama skipulagsheild annist bæði hagsmunagæslu fyrir Íslands hönd og þróunarsamvinnu með hagsmuni fátækra ríkja að leiðarljósi. Stofnunin telur rétt að ráðuneytið styrki stefnumótunarhlutverk sitt og hafi ríkt eftirlit með þeim sem sjá um framkvæmd þróunarsamvinnu en feli fagstofnun beina framkvæmd.

Í greinargerð með frumvarpinu er vísað í rýni á vegum DAC, sem unnin var árið 2013. Utanríkismálanefnd hitti DAC teymið og hefur vafalaust fengið lokaskýrsluna til lestrar. Við bendum á megin tillögur skýrslunnar, t.d. á síðu 7, þar sem m.a. er talað um: „strengthening the leadership and management of Iceland's development co-operation, particularly the key roles played by the Ministry for Foreign Affairs and the Icelandic International Development Agency (ICEIDA)“, án þess að nokkurs staðar sé gefið í skyn að ástæða sé til að leggja þróunarsamvinnustofnun niður.

ÞSSÍ vekur athygli á því að í DAC skýrslunni eru fjölmargar tillögur sem til bóta gætu horft innan núverandi stofnanaramma og bregðast hefði mátt við strax. Það er rétt sem segir á blaðsíðu 5 í greinargerð með frumvarpinu að DAC teymið benti á að „fyrirkomulagið væri frábrugðið því sem gengur og gerist meðal aðildarríkja DAC“. Þeir starfsmenn ÞSSÍ sem tóku þátt í viðræðum við DAC teymið urðu varir við að úttektaaðilarnir veittu því eftirtekt að þrátt fyrir að til er stofnun, ÞSSÍ, sem lögum samkvæmt á að fara með tvíhliða aðstoð Íslands, fer utanríkisráðuneytið með liðlega helming þeirra fjármuna sem varið er í tvíhliða þróunarsamvinnu, samkvæmt skilgreiningu OECD. Það var því ekki tilvera sérstakrar stofnunar sem þeim þótti frábrugðin, enda algengt skipulagsform, heldur hve lítið af tvíhliða fjármunum fer til stofnunarinnar sem fer með tvíhliða þróunarsamvinnu samkvæmt lögum. Vert er að nefna að stofnunin hefur getu, verkferla og stöðu til að bæta við sig fleiri verkþáttum, eftir mikla vinnu og fjárfestingu á síðasta áratug við að styrkja fagleg, gagnsæ og skilvirk vinnubrögð.

Þá var einnig ljóst af samtölum að DAC teyminu þótti styrking á eftirliti, úttektum og árangursmælingum í íslenskri þróunarsamvinnu vera það verkefni sem væri mest aðkallandi (sjá t.d. tillögu 3.iii á síðu 7). Undir það tók þróunarsamvinnustofnun og hefur síðan unnið ötulllega að því að styrkja þann þátt enn frekar. Enn fremur lagði DAC teymið áherslu á meiri tengsl við almenning og mikilvæga haghafa, m.a. með öflugri útgáfustarfsemi (tillaga 3.iv á síðu 7). Að lokum má geta þess að athugasemdir DAC og þær áhyggjur sem settar voru fram um framkvæmd íslenskrar þróunarsamvinnu voru allar gerðar út frá væntingum um mikla árlega aukningu á framlögum til þróunarsamvinnu fram til 2019, þegar ætlað var að Ísland næði 0,7% markmiðinu.

Fram hefur komið að DAC mun að öllum líkindum standa fyrir jafningjarýni á íslenska þróunarsamvinnu árið 2016. Ætla má að sú rýni geti veitt viðbótarinnsýn sem nýst gæti í umfjöllun um langtíma skipulag íslenskrar þróunarsamvinnu. Því virðist skynsamlegt að fresta ákvörðunum um grundvallarbreytingar á skipulagi í málaflokknum þar til umsögn frá DAC liggur fyrir. Verði hins vegar ráðist í miklar breytingar nú er líklegt að rýni frá DAC muni ekki gagnast á næsta eða þar næsta ári fyrr en loks verður komin raunhæf reynsla á hvernig til hefur tekist.

Sum aðildarríki DAC hafa valið að koma þróunarsamvinnu fyrir að öllu leyti inni í utanríkisráðuneytum. Þau ríki eru þó í minnihluta innan DAC. Þessi skipulagslausn er umdeild og víða gagnrýnd af hálfu fagfólks. Því miður er okkur ekki kunnugt um neina alþjóðlega samanburðarrannsókn sem gefi svör við því hvaða skipulag sé líklegast til árangurs. Þó má benda á

skýrslu hollenska rannsóknarráðsins WRR1 frá árinu 2010 sem skoðaði skipulag í nokkrum löndum. Það mælti mjög með áherslu á faglega nálgun („professional organization“) og dró m.a. eftirfarandi ályktun: „the integration of aid within the Ministry of Foreign Affairs has resulted in much less attention to professionalism“. Á Írlandi virðist slíkt fyrirkomulag þó hafa heppnast vel en þá er nauðsynlegt að hafa í huga að Irish Aid hefur mikið sjálfstæði og er nánast sjálfstæð stofnun innan ráðuneytis, með eigið starfsfólk og heyrir undir eigin ráðherra.

Niðurstaða:

- ÞSSÍ telur ekki að fram hafi komið haldbær greining á þeim vanda sem sú breyting sem hér er lögð til eigi að leysa. Þvert á móti. Stofnunin þakkar það mikla lof sem störf hennar og verkefni hafa fengið við núverandi skipan og telur æskilegt að hún fái að starfa áfram á sömu braut.
- ÞSSÍ telur ekki að fram hafi komið greining sem sýni fram á þann meinta ávinning sem breytingin eigi að leiða í ljós. Við teljum að sýna verði fram á hann með skilgreindum mælikvörðum svo hægt verði að meta hlutlægt hvernig til hefur tekist í þessum mikilvæga málaflokki þegar reynsla er komin.
- ÞSSÍ telur að í rýniskýrslu DAC séu margar þarflegar ábendingar sem ætti að taka til greina innan núverandi stofnanaramma og fá að þeim úrbótum loknum utanaðkomandi rýni svo utanríkisráðherra og Alþingi megi vera sem best upplýst komi þá til álita að efna til breytinga.

Virðingarfyllt

Engilbert Guðmundsson
framkvæmdastjóri

Afrit: Stefán Haukur Jóhannesson, ráðuneytisstjóri, utanríkisráðuneyti

---

¹ „The Netherlands Scientific Council for Government Policy (WRR): „Less Pretention, More Ambition“; tilvísun bls. 225

Minnisblað

Til: Utanríkisráðherra
Frá: Framkvæmdastjóra Þróunarsamvinnustofnunar Íslands
Dagsetning: 16. júlí 2014
Málsnúmer: ICE14060008/002-0

Efni: Skýrsla Þóris Guðmundssonar um þróunarsamvinnu Íslands

Skýrsla Þóris Guðmundssonar til utanríkisráðherra veltir upp áhugaverðum álitamálum um skipulag og framkvæmd þróunarsamvinnu sem full ástæða er til að skoða og ræða með það að markmiði að sem mestur árangur náist fyrir það takmarkaða fé sem sett er í málaflökkinn. Það er rétt athugað sem segir í skýrslunni á bls. 32: *”Ef almennur stuðningur á að vera við framlög til þróunarsamvinnu er úrslitaatriði að hægt sé að tryggja góða nýtingu fjárens og mæla hvaða árangur hefur náðst.”* Á þetta hefur Þróunarsamvinnustofnun lagt höfuðáherslu á undanförunum árum og skjalfest m.a. í stefnuplaggi undir heitinu ”Sýn og Starfshættir”. Allar breytingar á skipulagi, áherslum og verklagi ættu að hafa þetta að markmiði.

Áhugaverðasta tillagan í skýrslunni er að *”Kerfi árangursstjórnunar verði innleitt í allri þróunarsamvinnu”*. Innleiðing og framkvæmd slíkrar nálgunar væri verulegt framfaraskref til að tryggja góða nýtingu fjár og mælanlegan árangur. Þróunarsamvinnustofnun hvetur ráðherra til að setja í gang vinnu við innleiðingu árangursstjórnunar en bendir um leið á að slíkt er umfangsmikið og flókið verk. Árangursstjórnunin þarf að ná til þeirra verkefna sem ráðuneytið sinnir nú beint (fjölpjódlega samvinnu, tvíhliða samvinnu gegnum fjölpjóðlegar stofnanir, friðargæslu, neyðaraðstoð), skóla Sameinuðu þjóðanna og frjáls félagasamtök, auk Þróunarsamvinnustofnunar. Okkur þætti við hæfi að þetta yrði meginviðfangsefni utanríkisráðuneytisins í stjórnarsýslu þróunarsamvinnu á næstu árum.

Við getum tekið undir fleiri tillögur í skýrslunni, þar á meðal að stíga frekari skref í fjölpjóðlegri samvinnu með því að huga að aðild að Þróunarbanka Afríku. Við teljum einnig að Ísland eigi að huga að fullri þátttöku í IFAD (International Fund for Agricultural Development). Þá erum við því sammála að hægt sé að sjá aukinn hlut frjálsra félagasamtaka í þróunarsamvinnu framtíðar, en við leggjum áherslu á að gert verði mat á getu þeirra til ”að tryggja góða nýtingu fjárens og mæla hvaða árangur hefur náðst”.

Þegar kemur að tillögum um tvíhliða þróunarsamvinnu, og þá einkum starfsemi Þróunarsamvinnustofnunar, er ástæða til að doka við. Tillögurnar um að leggja niður Þróunarsamvinnustofnun og minnka almennt hlut tvíhliða samvinnu (sem verður afgangsstærð miðað við tillögur skýrslunnar um aukningu í fjölþjóðlegri samvinnu, aukningu í neyðar og mannúðaraðstoð, aukningu í ”borgarasamtök” og stofnun á nýju sendiráði, en litla aukningu á heildarframlögum) eru í undarlegu ósamræmi við það að í skýrslunni má víða sjá að einungis Þróunarsamvinnustofnun kemst nærri því að uppfylla skilyrðið um að ” tryggja góða nýtingu fjárens og mæla hvaða árangur hefur náðst”.

Við teljum mjög ólíklegt að það sé líklegt til að bæta árangur í þróunarsamvinnu, samkvæmt ofangreindri skilgreiningu Þóris, að flytja framkvæmdina inn í ráðuneytið. Við bendum líka á að slík breyting væri í andstöðu við þá stjórnsýsluhefð sem hefur myndast á Íslandi að ráðuneyti annist stefnumörkun og eftirlit og að stofnanir sjái um framkvæmd (og ÞSSÍ sér svo sannarlega um framkvæmd þótt skýrsluhöfundur geri lítið úr því). Ennfremur bendum við á samanburð við stjórnsýslu í öðrum ráðuneytum, til að mynda stöðu Vegagerðar, Fiskistofu og fleiri, og vörpum fram þeirri spurningu hvort einhverjum dytti í hug að flytja þessar stofnanir inn í ráðuneyti með svipuðum rökum og má finna í skýrslu Þóris.

Við bendum á að núverandi skipulag þróunarsamvinnu, sem okkur skilst að um sé þverpólitísk sátt, er ekki gamalt og hefur ekki haft langan tíma til að sanna ágæti sitt. Ennfremur er ástæða til að hafa í huga að á næstu árum mun Þróunarsamvinnunefnd OECD, DAC, gera jafningjarýni á íslenskri þróunarsamvinnu. Ástæða er því til að spyrja hvort ekki sé ótímabært að huga að meiriháttar skipulagsbreytingum í þróunarsamvinnu.

Við vörum einnig við því að fækka samstarfslöndum Íslands enn frekar – þeim hefur þegar verið fækkað úr sex í þrjú – án miklu meiri greiningar á kostum og göllum, þar á meðal á kostnaði við framkvæmd og áhrifum á mannauð í þróunarsamvinnu. Greining skýrslunnar á kostnaði við framkvæmd er afar takmörkuð og án tengingar við þær afurðir (t.d. skóla, sjúkrahús, löndunarstaði, jarðhitarannsóknir) sem framleiddar eru eða þann árangur (t.d. læs börn, lifandi börn og mæður, efnaðri fiskimenn, orkufyrirtæki með nýtanleg jarðhitasvæði) sem er hinn endanlegi mælikvarði á starfið. Þá þykir okkur áherslan á fækkun samstarfslanda í tvíhliða samvinnu til sparnaðar skjóta skökku við tillögu um að huga að stofnun nýs sendiráðs. Í heild virðast tillögurnar ekki fela í sér neinn sparnað.

Í ljósi þessa viljum við koma eftirfarandi óskum og tillögum til ráðherra varðandi meðferð á skýrslu Þóris:

1. Ekki verði hugað að breytingum á því skipulagi sem komið var á með lögnum frá 2008 fyrir en að lokinni jafningjarýni DAC.
2. Leitað verði álits Ríkisendurskoðunar á tillögum um skipulagsbreytingar, sem ráðherra kynni að vilja íhuga nánar, til að fá faglegt álit á því hve vel slíkar tillögur falla að nútíma hugmyndum um góða stjórnsýslu á Íslandi. Einnig mætti íhuga að leita álits sérfræðinga í stjórnsýslu innan háskólasamfélagsins.
3. Fylgt verði hvatningu Þóris Guðmundssonar um opna umræðu um skýrsluna, þar á meðal í Samstarfsráði um þróunarsamvinnu og Þróunarsamvinnunefnd.

4. Þróunarsamvinnustofnun fái tækifæri til að kynna betur fyrir ráðherra athugasemdir við einstaka kafla og tillögur skýrslunnar.

Ég vil síðan nota þetta tækifæri til að bjóða ráðherra í heimsókn í stofnunina til að fá kynningu á starfseminni og þeim árangri sem við höfum náð, óháð efni skýrslunnar.

Að lokum vil ég þakka ráðherra kærlega fyrir þau skilaboð sem hann bað mig um til starfsfólks ÞSSÍ um að enginn þyrfti að óttast um starfsöryggi sitt ef svo færi að stofnunin yrði lögð niður.

Virðingarfyllt

Engilbert Guðmundsson

Afrit:

Einar Gunnarsson, ráðuneytisstjóri

María Erla Marelsdóttir, skrifstofustjóri

Er líklegt að breytingar bæti árangur?

-athugasemdir Þróunarsamvinnustofnunar Íslands við skýrslu Þóris Guðmundssonar

Þróunarsamvinnustofnun, ÞSSÍ, þakkar fyrir að gefast tækifæri til að koma á framfæri athugasemdum við skýrslu Þóris Guðmundssonar „Þróunarsamvinna Íslands – skipulag, skilvirkni, árangur.“ Sérstaklega er fagnað því sem segir í upphafi að nota eigi skýrsluna til „að kalla fram umræður um hvernig megi gera þróunarsamvinnu Íslendinga ennþá betri.“ Hér hefði verið æskilegt að fram kæmi skilgreining á skilningi skýrsluhöfundar á því hvað væri „betri“ þróunarsamvinna og hvernig sá skilningur vísar í alþjóðasamþykktir og viðmið um framkvæmd þróunarsamvinnu. Í þessu samhengi er engu að síður mikilvægt að sjá að höfundur setur fram kosti til skoðunar, en ekki sem tillögur. Við hvetjum til vandaðrar umræðu við áhugafólk og haghafa, ekki bara um þessa áfangaskýrslu heldur enn frekar um lokaskýrslu og tillögur. Með þeim hætti fær utanríkisráðherra sem best veganesti til ákvarðanatöku.

ÞSSÍ tekur undir með þróunarsamvinnunefnd OECD, DAC, sem hvetur til upplýstrar umræðu um málefni alþjóðlegrar þróunarsamvinnu á Íslandi. Slík umræða verður að mati ÞSSÍ að vera á forsendum alþjóðlegrar þróunarsamvinnu eins og hún er skilgreind af DAC, snúast um þau grundvallaratriði og viðmið sem alþjóðleg þróunarsamvinna miðast við og þannig endurspeglar þær alþjóðlegu samþykktir og samninga sem Ísland er aðili að. Þetta alþjóðlega umhverfi mótar þau ytri skilyrði sem þróunarsamvinna Íslands hefur til að hámarka skilvirkni, gæði og árangur þess framlags sem fer í málaflokkinn.

Athugasemdir ÞSSÍ fjalla einkum um atriði sem snúa að tvíhliða þróunarsamvinnu og starfsemi stofnunarinnar. Þó verður vikið að öðrum atriðum eins og okkur þykir tilefni til.

ALMENNT

Skýrslan er afar viðamikil og fjallar bæði um skipulag og innihald þróunarsamvinnu. Það skortir hins vegar að verulegu leyti tengingu þeirra valkosta sem kynntir eru við þau markmið sem sett eru íslenskri þróunarsamvinnu og árangursmarkmið. Ennfremur skortir í skýrsluna lykilspurninguna um það hvaða markmiðum skuli náð með tillögum og þá um leið hvernig hægt verði á seinni stigum að svara því hvort þau hafi náðst. Það vantar rannsóknarspurninguna, svo notað sé tungutak sérfræðinnar í úttektum og árangursmati.

Þúsaldarmarkmiðin, sem leggja áherslu á að minnka sárafátækt um helming og ná tilsvarendi framförum í grunnmenntun, mæðra- og barnaheilbrigði og aðgangi að vatni, eru opinber meginmarkmið íslenskrar þróunarsamvinnu samkvæmt Þróunarsamvinnuáætlun.

Í Þróunarsamvinnuáætlun er einnig sérstök áhersla lögð á hugtakið árangur: „...allir þættir þróunarstarfsins, stjórnun, verklag og aðferðafræði verkefna stuðli að því að árangur þróunarsamvinnu

verði sem mestur.” Þarna eru áherslur íslenskra stjórnvalda mjög í takt við breyttar áherslur alþjóðasamfélagsins. Áhersla fyrri ára á mælingu á aðföngum (inputs) og afurðum (outputs) hefur í vaxandi mæli vikið fyrir áherslu á að mæla árangur (outcome) í formi framfara í menntun (t.d. fjöldi barna sem lýkur grunnskóla og kann að lesa og reikna), framfara í heilbrigðismálum (t.d. minnkun barnadauða), fækkunar þeirra sem lifa undir fátæktarmörkum (sem er afar hagvaxtartengdur árangursmælikvarði) og svo framvegis. Skýrslan nær ekki að tengja umfjöllun um skipulag og rekstur við árangur og markmið svo neinu nemi. Þannig er í kaflanum um stofnun eða ráðuneyti ekki greining á því hvor leiðin sé líklegri til að stuðla að betri árangri í tvíhliða samvinnu, heldur er einungis velt upp væntingum um að breytt skipulag geti orðið til þess að sama magni af aðföngum (inputs) sé hægt að skila með ódýrari hætti.

Skorturinn á tengingu hugmynda sem fram eru settar við ákveðin þróunarmarkmið og árangur gerir niðurstöðuna á köflum þversagnakennda. Þannig er fjallað með gagnrýnum hætti um kostnað vegna útsendra starfsmanna ÞSSÍ meðan sambærilegur kostnaður við að koma íslenskum starfsmanni til annarra stofnana, á kostnað Íslands, er skilgreindur sem árangur í sjálfu sér. Íslendingur sem vinnur á skrifstofu ÞSSÍ í Lilongve er talinn kostnaður meðan Íslendingur sem vinnur hliðstætt starf á skrifstofu World Food Program í sömu borg er talinn jákvæður árangur í sjálfu sér, þótt íslensk þróunarsamvinna greiði fyrir bæði störfín.

ÞSSÍ hefur á undanförunum árum lagt mikla áherslu á að auka vægi árangurs og getu stofnunar og starfsmanna til að starfa að árangursmiðaðri þróunarsamvinnu. Skipulagi stofnunarinnar var breytt til að auka áhersluna á árangur. Skipaður var sviðsstjóri yfir undirbúning verkefna, sem hefur það hlutverk að tryggja sem best gæði verkefna frá byrjun, nokkuð sem úttektir fjölþjóðlegra stofnana sýna að getur skipt sköpum (sjá t.d. Quality at entry áherslu Alþjóðabankans). Þá setti stofnunin árið 2011 sér markmið um verklag byggð á Parísaryfirlýsingunni með mælanlegum árangri sem átti að ná árið 2014 og kæmi stofnuninni í fremstu röð í góðum vinnubrögðum. Þessum markmiðum hefur þegar verið náð að mestu og munu nást að fullu við árslok 2014. Því leggur stofnunin áherslu á að *höfuðmælikvarði á allar tillögur um skipulag, verklag og innihald í þróunarsamvinnu verði sá hvort líklegt sé að breytingar bæti árangur.*

Í ljósi þess hve framlög Íslands til þróunarsamvinnu eru lág miðað við t.d. Norðurlönd (og Nordic+ lönd: Holland, Írland og Bretland) teljum við að leggja beri sérstaka áherslu á gæði þróunarsamvinnu, þannig að við séum a.m.k. ekki eftirbátar að því leyti. ÞSSÍ leggur gjarnan gæði eigin starfsemi fram til gagnrýninnar skoðunar, en væntir þess um leið að hið sama gildi þá um aðra þátttakendur og að allir aðilar séu skoðaðir með sambærilegu stækkunargleri.

Að lokum má benda á að aðeins þriggja ára reynsla er komin á framkvæmd fyrstu þróunarsamvinnuáætlunar Íslands. Spyrja má hvort ekki sé ástæða til að bíða uns meiri reynsla er komin á framkvæmdina og mögulegar brotalamir áður en róttækar hugmyndir um breytt skipulag eru kynntar til sögunnar.

SKIPULAG OG FRAMKVÆMD

Í skýrslunni er velt upp þremur kostum um skipulag. Einn þeirra (valkostur 2) er tillaga um lagfæringar á núverandi fyrirkomulagi, meðan tveir (valkostur 1 og 3) leggja til róttækari breytingar, þ.e. að ÞSSÍ renni inn í utanríkisráðuneytið og verði hluti af þróunarsamvinnuskrifstofu eða ÞSSÍ taki við flestum helstu hlutverkum þróunarsamvinnuskrifstofu, sem verði lögð niður, en stefnumótun verði verkefni á alþjóða- og öryggisskrifstofu (sjá bls. 5-6). Ljóst er að valkostir 1 og 3 fela í sér að leggja verður til breytingar á lögum nr. 121 frá 2008 um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands.

Ítarleg umræða um stjórnsýslulega stöðu ÞSSÍ var tekin með skipulögðum og upplýstum hætti í aðdraganda að setningu laga nr. 121 árið 2008. Sú ákvörðun sem þar var tekin byggði á þeim grundvallarsjónarmiðum opinberrar stefnumótunar sem nú einkenna nútíma stjórnsýsluhætti í vestrænum ríkjum. Það fyrirkomulag á framkvæmd alþjóðlegrar þróunarsamvinnu sem nú er fylgt endurspeglar þá niðurstöðu sem þar fékkst. Þá byggjast allar áætlanir sem nú hafa verið samþykktar og unnið er eftir á staðfestingu og viðurkenningu á þessu skipulagi þó einstaka þætti þessa fyrirkomulags megi styrkja eins og m.a. lagt er til í skýrslu þróunarsamvinnunefndar OECD, DAC, frá febrúar 2013.

ÞSSÍ telur því að hugmyndir að meiriháttar breytingum á skipulagi og framkvæmd alþjóðlegrar þróunarsamvinnu Íslands séu ótímabærar. Það skipulag sem samþykkt var á sínum tíma hefur ekki verið innleitt að fullu og því ekki fengið tækifæri til að sýna ágæti sitt. Þá er ákveðin hættá á því að ýmis þau atriði sem einnig eru rædd í skýrslu höfundar falli í skuggann og fái því ef til vill ekki þá umfjöllun sem þeim ber. Þannig gætu mikilvæg áherslu- og framkvæmdatriði um það hvernig ná má betri árangri í alþjóðlegri þróunarsamvinnu Íslendinga innan þess fyrirkomulags sem staðfest hefur verið af Alþingi og viðurkennt af DAC fallið í skuggann við að umræða um ákvörðun sem þegar hefur verið tekin með lögformlegum og lýðræðislegum hætti er aftur sett á dagskrá og stefnumarkandi umræða í málaflóknum jafnvel sett á byrjunarreit, án þess að tækifæri gefist til að draga lærdóm af því skipulagi sem unnið er eftir m.a. með því að fá þá alþjóðlega jafningjarýni sem að er stefnt með aðild Íslands að DAC.

Skipulag þarf öðru fremur að taka mið af þeim markmiðum sem stjórnvald, stofnun eða fyrirtæki stefnir að. Breytingar á skipulagi þurfa því fyrst og fremst að auka líkurnar á því að árangur náist í átt að skilgreindum markmiðum. Íslensk þróunarsamvinnuáætlun koma sem fyrr segir fyrst og fremst fram í þróunarsamvinnuáætlun (með tilvísun í lög og reglugerðir). Um þau ríkir pólitísk eining sem sést best á því að þróunarsamvinnuáætlun hefur verið samþykkt í tvígang á þingi nánast án mótatkvæða. Grunnstefin um ábyrgð, árangur og áreiðanleika eru þar í fyrirrúmi, auk beinnar tilvísunar í þúsaldarmarkmiðin og sjö skilgreinda áherslupætti. Umtalsverðar breytingar á skipulagi þyrftu því með gildum rökum að vera líklegri til að bæta frammistöðu með tilvísun til þessara atriða. Þar hlýtur spurningin um faglega dýpt og um „árangursmenningu“ stofnunar eða ráðuneytis að veða þungt, og einnig markmiðið að vera í fremstu röð í góðum vinnubrögðum í þróunarsamvinnu til að ná sem mestum árangri út úr hverri krónu.

ÞSSÍ hefur sem fyrr segir lagt mikla áherslu á að bæta verklag og árangursáherslur. Þetta gildir bæði um stofnun og einstaka starfsmenn, en margir starfsmenn hafa sótt sér endurmenntun undanfarin þrjú ár.

Við höfum sameiginlega unnið að því að festa árangursmenninguna í sessi í öllu sem gert er. Því hlýtur stofnunin að spyrja hvort líklegt sé að flutningur tvíhliða samvinnu inn í ráðuneyti styrki frekar árangursáherslur í þróunarsamvinnu og skili meiri faglegri dýpt. Verðum við „betri“ við slíka breytingu?

Ríkisendurskoðun og Þróunarsamvinnunefnd OECD (OECD-DAC) hafa hvorar um sig bent á veikleika í framkvæmda- og árangurseftirliti ráðuneytisins með starfsemi ÞSSÍ og annarri þróunarsamvinnu. Ástæða er til að velta því fyrir sér hvort það sé líklegt til að bæta eftirlitið ef ráðuneytið verður komið með framkvæmdina á eigin herðar (sjá tillögu 1) og hafi því eftirlit með sjálfu sér. Á það má benda að þær umbætur sem hafa verið gerðar, sem svar við gagnrýni Ríkisendurskoðunar, hafa ekki síður verið unnar af starfsmönnum ÞSSÍ en ráðuneytisins.

Samhliða spurningunni um árangurssækni skipulagsbreytinga þykir okkur mikilvægt að svara eftirfarandi lykilspurningu: Hvaða skipulagsform er í besta samræmi við það sem almennt er talin góð stjórnsýsla? Á síðu 39 í skýrslunni er vísað til þeirrar þróunar sem orðið hefur í íslenskri stjórnsýslu á seinni árum, þar sem meginreglan virðist vera að ráðuneyti fari með stefnumörkun og eftirlit en sérfræðistofnanir sjái um framkvæmd, og viðurkennt að hugmyndin um að ÞSSÍ renni inn í ráðuneytið gangi „í raun gegn nýskipaninni“.

Ef lagt yrði til að ÞSSÍ rynni inn í ráðuneytið þætti okkur einboðið að leita þyrfti stjórnsýsluálits á þeirri skipan mála. Eðlilegt væri að álits Ríkisendurskoðunar væri leitað og þá kæmi einnig mjög til álita að leita til stjórnsýslusérfræðinga, t.d. við Háskóla Íslands eða annan háskóla.

Skýrsluhöfundur hefur heimsótt nokkur lönd til að leita samanburðar um mismunandi skipulagsform. Eins og vænta mátti gildir hvarvetna fastheldni. Þar sem stofnanir annast framkvæmd vilja menn halda því áfram og þar sem ráðuneyti annast framkvæmd er það talið betra. Það gerir auðvitað erfiðara um vik við mat á heppilegri skipulagslausn að ekki liggur fyrir nein alþjóðleg samanburðarkönnun á kostum og göllum mismunandi skipulagsforma í þróunarsamvinnu. Það sem þó kemst næst því er álit sérfræðingahóps sem gerði úttekt á hollenskri þróunarsamvinnu fyrir fáeinum árum¹. Sá hópur komst að þeirri niðurstöðu að það bæri að koma á laggirnar þróunarsamvinnustofnun til að auka gæði starfsins. Þá má einnig minna á umræðu í Svíþjóð á síðasta ári þar sem félagasamtök þar í landi lögðu til að þróunarsamvinnustofnun Svía, Sida, tæki yfir alla framkvæmd á sænskri þróunarsamvinnu.

Á síðu 43 er að finna samansafn af ýmsum rökum fyrir því að ÞSSÍ renni inn í ráðuneytið. Gott fyrsta skref í greiningu á þeim gæti verið að skoða rökin með almennari hætti. Þannig mætti t.d. skipta út ÞSSÍ og utanríkisráðuneyti og segja í staðinn Vegagerð (að verulegu leyti verkefnastofnun) og ráðuneyti samgöngumála og spyrja hvort þau rök sem þarna eru tínd til yrðu talin góð og gild til þess að flytja Vegagerðina inn í ráðuneytið. Þá þætti okkur ástæða til að efast um að úr „tvíverknaði og margvíslegu óhagræði í rekstri“ myndi draga við að fela ráðuneytinu framkvæmd tvíhliða aðstoðar á vettvangi. Ennfremur þykir okkur það orka mjög tvímælis að það sé vandamál ef sérfræðipækning í stofnun er meiri en í ráðuneyti. Slíkt er eðlilegt og sjálfsagt við fjölmargar aðstæður. Að lokum virðist okkur valkostur 1

¹ WRR report: Less pretension, more ambition. Development aid that makes a difference.

um að flytja verkefni inn í ráðuneytið til að tryggja þekkingu og yfirsýn á einum stað í stjórnkerfinu ganga þvert gegn hugmyndinni um að framselja úrvinnslu umsókna um framlög til félagasamtaka til utanaðkomandi aðila. Það er hins vegar fullgild hugmynd að færa úrvinnslu umsókna til sérhæfðrar stofnunar í opinberum rekstri sem kann til slíkra verka.

Í skýrslunni kemur fram að umdæmisskrifstofur ÞSSÍ í Úganda, Malaví og Mósambík hafa stöðu sendiráðs. Rétt er að taka sérstaklega fram að þessar skrifstofur eru fyrst og fremst umdæmisskrifstofur fyrir tvíhliða þróunarsamvinnu og meginhlutverk þeirra er að vinna að henni. Að þær hafi stöðu sendiráðs þótti á sínum tíma, og þykir enn, hafa mikilvægt gildi gagnvart stjórnvöldum í landinu í hinu eiginlega þróunarsamvinnustarfi, og fyrir starfsmenn sem fá öruggari sess og réttindi en ella til að gegna störfum sínum. Jafnframt hafa skrifstofurnar tekið að sér ýmiss konar þjónustu sem sendiráð fyrir utanríkisráðuneytið: haldið uppi grunnþjónustu fyrir Íslands hönd, utanríkisráðuneytinu algjörlega að kostnaðarlausu, og fjölmörgum erindum sinnt, eins og borgarþjónustu, viðskiptaþjónustu, utankjörstaðaratkvæðagreiðslum og alþjóðlegu kosningaeftirliti og svo framvegis. Þá taka umdæmisstjórar ÞSSÍ þátt í umræðum ríkja og stofnana um pólitík og efnahag – og samningu og samþykkt ályktana ríkja og stofnana, í samráði við utanríkisráðuneytið þegar við á. Einkum varða þessi málefni þó stöðu þróunarsamvinnu í löndunum hverju sinni. ÞSSÍ kann engin dæmi þess að óskir utanríkisráðuneytis til skrifstofanna hafi ekki fengið farsæla úrlausn og engin dæmi eru um að skrifstofurnar hafi ekki sinnt hlutverki sínu eins og ætlast er til. Ísland ber engan aukalegan kostnað af þessari formlegu stöðu skrifstofanna, en nýtur í vissum tilvikum hagræðis.

Þar sem skýrslan vísar að „alvöru“ sendiráðum er einfaldlega um aðra hluti að ræða.

Að þessu sögðu hefur ÞSSÍ ekki skoðun á því hvar utanríkisráðuneytið kys að setja á stofn sendiráð til að gæta hagsmuna Íslands. Við göngum þó út frá því að kostnaður við sendiráð sé ávallt greiddur af viðkomandi rekstrarlið ráðuneytisins, óháð staðsetningu, og ekki af framlögum til alþjóðlegrar þróunarsamvinnu.

ÞSSÍ telur augljóst að verkaskipting milli ráðuneytis og stofnunar sé í besta samræmi við það sem talin er góð venja í stjórnsýslu og við þá þróun sem orðið hefur á Íslandi á undanförunum árum. Þá telur stofnunin það mjög ólíklegt að flutningur á framkvæmd tvíhliða þróunarsamvinnu inn í ráðuneytið verði til þess að auka faglega dýpt og getu í íslenski þróunarsamvinnu og að betri árangur náist fyrir það fátæka fólk sem þróunarsamvinna á að snúast um, og eins og skýrt kemur fram í Þróunarsamvinnuáætlun.

Stofnunin telur að valkostur 2 (skipulagið verði óbreytt að mestu en ÞSSÍ taki við öllum tvíhliða verkefnum en árangursmat og eftirlit verði hjá utanríkisráðuneytinu) sé í besta samræmi við þá stjórnsýslulegu niðurstöðu sem varð þegar lögin um þróunarsamvinnu voru sett árið 2008 og bregðist best við þeirri gagnrýni sem komið hefur fram um veikleika í eftirliti og úttektum. Okkur sýnist að valkostur 2 feli í sér fulla framkvæmd laganna frá 2008, en deila má um það hvort þeim hafi verið fylgt að fullu, eins og skýrsluhöfundur bendir á. Þótt ÞSSÍ hafi kostað kapps um að byggja upp eftirlits- og úttektargetu stofnunarinnar á undanförunum árum og að verklag í þeim efnum sé nú allt annað og betra

en fyrr er stofnunin fús til að fallast á að þessir þættir flytjist í meginatriðum til ráðuneytisins, enda styðjum við þá grundvallarreglu að það sé ekki góð stjórnýsla að vera eftirlitsaðili með sjálfum sér.

Við teljum síðan að valkostur 3 – að ÞSSÍ taki við flestum hlutverkum þróunarsamvinnuskrifstofu – feli í sér of mikið inngríp í pólitíska stýringu og eftirlit utanríkisráðuneytisins með málaflokknum.

Séu röksemdirnar á bls. 43 sem tala fyrir því að þróunarsamvinna færist á eina hendi í utanríkisráðuneytinu bornar saman við tólf ráðleggingar DAC um stjórnkerfi þróunarsamvinnu á bls. 38, með áherslu á skýra verkaskiptingu og árangursmiðaðan starfsanda, er ljóst að hér fara hugmyndir ekki í sömu átt. Þannig dregur skýrslan með nokkuð skýrum hætti fram hvernig staðbundnar hugmyndir og alþjóðleg viðmið geta stangast á. Þetta sýnir að ef vel á að takast til við stefnumótun og framkvæmd alþjóðlegrar þróunarsamvinnu Íslands þarf að skýra betur þau sjónarmið um framsal, ábyrgð og gagnsæi sem lögð eru til grundvallar við skipulag opinberrar stefnumótunar í nútíma stjórnýslukerfum. Þær mótsagnir sem þarna koma fram draga fram í dagsljósið mismunandi skilning á opinberri stefnumótun og hlutverki opinberrar stjórnýslu og undirstrika mikilvægi þess að fá fram gagnlegar og upplýsandi umræður um þetta misræmi.

REKSTUR OG FRAMKVÆMD

Í skýrslunni er bent réttilega á að íslenskri þróunarsamvinnu fylgi ákveðinn smæðarkostnaður. Meðan stjórnvöld kjósa að halda uppi beinni íslenskri þátttöku, hvort sem það er opinber stofnun, ráðuneyti, félagasamtök eða fyrirtæki sem sinna framkvæmdinni, er líklegt að svo verði. Allar þjóðir sem leggja fé í þróunarsamvinnu hafa valið að halda uppi opinberri tvíhliða samvinnu. Fyrir því eru margar ástæður. Almennt er talið að stuðningur almennings sé meiri með beinum tengslum eigin lands við viðtökuríki. Þá hefur einnig löngum verið litið á tvíhliða aðstoð sem lykilkátt í uppbyggingu og viðhaldi mannauðs í þróunarsamvinnu. Sögulega hefur opinber tvíhliða aðstoð alls staðar verið kjarninn í þróunarsamvinnu, og í kringum þann kjarna hefur fjölþjóðleg aðstoð, aðstoð við félagasamtök (borgarasamtök) og aðstoð við atvinnulífið verið byggð. Meðan þróunarsamvinna er að byggjast upp er því eðlilegt að opinber tvíhliða aðstoð sé hlutfallslega fyrirferðarmikil í formi fjármuna og mannafla.

Kostnaðurinn vegna smæðarinnar kallar á að við séum ætíð að leita eftir leiðum til að draga úr honum eins og hægt er. Þar er ÞSSÍ til reiðu. En við bendum enn einu sinni á mikilvægi þess að tengja kostnað við árangursmarkmið – ekki einvörðungu við aðföng.

ÞSSÍ hefur lagt mikla vinnu í það á undanförunum árum að endurskoða og endurbæta starfshætti sína. Allt hefur það verið gert með það að markmiði að hámarka árangur (outputs og outcomes) af hverri krónu sem við höfum til meðferðar og tryggja gagnsæi. Sumt af því kallar á aukinn kostnað við upphaf samstarfs og verkefna. Gömul gagnrýni Jónasar Haralz á veikburða undirbúning verkefna er fjarri veruleika dagsins. Við teljum, þvert á móti, að við séum að komast í fremstu röð tvíhliða stofnana í verkefnaundirbúningi – þótt okkur skorti ennþá nokkuð á þann faglega massa sem t.d. sumir þróunarbankarnir og framlagsríki geta dregið á dekk í greiningu og undirbúningi.

Í framkvæmd og eftirliti leggjum við mikla áherslu á nána samvinnu við samstarfsaðilann (t.d. héraðsstjórn, ráðuneyti og stofnanir) við framkvæmdina. Starfsmenn ÞSSÍ sinna þar ekki einungis

eftirlitshlutverki heldur einnig umfangsmikilli ráðgjöf („technical assistance“) um framkvæmd og uppbyggingu á getu samstarfsaðilans til að sinna hlutverki sínu. Fyrir vikið hafa bæði Kalangala hérað í Úganda og Mangochi hérað í Malaví færst mikið upp gæðaskalann í mati stjórnvalda á héraðsstjórnnum. Þess má t.d. geta að Mangochi hérað virðist vera eina hérað landsins sem fylgir að fullu innkaupalöggjöf landsins. Í öðrum héruðum beita framlagsríki sér fyrir undanþágum til að sleppa við óþægindi. Þarna fellur til nokkur kostnaður fyrir ÞSSÍ á móti umtalsverðum árangri fyrir þróunarlandið. Hafa ber í huga að ævinlega þarf að veða saman mismunandi markmið, eins og t.d. skilvirkni og árangur.

ÞSSÍ leggur þunga áherslu á mikið og náð eftirlit með meðferð þeirra fjármuna sem við leggjum fram. Við teljum mikilvægt að eftirlitið dugi til þess að halda embættismönnum frá því að falla fyrir freistingum. Á þessu sviði gerum við meira en flestir í tvíhliða aðstoð, en við teljum mikilvægt að geta tryggt að íslensku skattfé sé fylgt vel eftir. Íslenskt almenningssálit þyldi illa svipaðar uppákomur og Írar, Norðmenn og Danir lentu í á síðasta ári í Úganda, þar sem liðlega 100 milljónum Bandaríkjadala var stolið á tveggja ára tímabili af skrifstofu forsætisráðherra, án þess að viðkomandi framlagsríki grunaði neitt. Hliðstæður atburður varð í Malaví og frá honum sagt í skýrslunni. Ekkert fé frá Íslandi fór forgörðum í þessum tilvikum vegna þess hvernig skipan mála er fyrirkomið í landinu af hálfu ÞSSÍ. Það er mat stofnunarinnar að hið nána eftirlit með framkvæmd og fjármálum skili sér í betri framkvæmdum og fjármálastjórn og tryggi að meira af fénu komist til skila í borholur, skólastofur og heilsugæslustöðvar en ella og að áætlaður munur sé meira en nógu hár til að réttlæta viðbótareftirlit. Þetta öflugra eftirlit er mögulegt m.a. vegna þess að fjármálastjórn og bókhald ÞSSÍ tryggir að útsendir starfsmenn, líkt og aðalskrifstofa, hafa útgjaldaupplýsingar á rauntíma og geta brugðist hraðar við frávikum en starfsmenn ýmissa annarra stofnana og ráðuneyta.

Sem fyrr segir teljum við að kostnaðarmat þurfi að byggjast á tengingu við afurðir og árangur (outputs og outcomes). Samanburður á íslenskum kostnaði við kostnað t.d. annarra tvíhliða gjafaríkja og/eða stofnanir Sameinuðu þjóðanna, sem við leggjum áherslu á, þyrfti þannig að huga að kostnaði á hvern skóla, heilsugæslustöð eða vatnsveitu með ÞSSÍ fjármögnun samanborið við kostnað annarra aðila.

Nokkuð er fjallað um fjölda útsendra starfsmanna, sem eðlilegt er, enda í þessu fólgin all nokkur kostnaður. Við vörum hins vegar við þeirri hugmynd að reyna að fækka þeim enn frekar. Í því samhengi er ástæða til að benda á að útsendum starfsmönnum hefur þegar fækkað á fáeinum árum úr átján í sex. Sá mannauður sem eftir er og hefur reynslu af tvíhliða starfi á vettvangi er nú þegar orðinn hættulega lítill. Það væri veruleg áhætta tekin með því að fella burtu stöður verkefnastjóra, einkum með tilliti til árangurssækninnar og varnar gegn spillingu sem áður var nefnt. Þar værum við líkast til að kasta krónunni og spara eyrinn. Við metum það svo að liðlega helmingur af starfi hvers verkefnastjóra og um þriðjungur af starfi umdæmisstjóra sé ráðgjöf við heimamenn (technical assistance) og því ekki nema liðlega eitt starf sem getur talist eftirlit í venjulegum skilningi.

ÞSSÍ heldur hins vegar áfram að leita leiða til sparnaðar, bæði heiman og heima. Við erum að fækka starfsfólki á umdæmisskrifstofum og erum að gera hið sama á skrifstofunni hér heima. ÞSSÍ er hins vegar að fullu reiðubúið í samræður um það hvernig við getum tryggt hámarksárangur með minnstum tilkostnaði. Sú greining og umræða þarf hins vegar að vera mun umfangsmeiri en það sem tæpt er á í skýrslunni.

ÞSSÍ hefur einnig unnið að því að koma á samstarfi við aðrar framlagsþjóðir og stofnanir. Þegar ÞSSÍ er treyst til að annast framkvæmdir fyrir fjármuni slíkra samstarfsaðila er í því fólgið traust á stofnuninni en um leið náum við meiri árangri á hvern starfsmann okkar og hverja krónu. Jarðhitaverkefnið er gott dæmi um þetta, en þar er helmingur fjár upprunninn hjá Norræna þróunarsjóðnum – og síðan hefur tekist að fá t.d. Evrópusambandið og Afríkusambandið inn í samstarfið. Annað dæmi er frumkvöðlafræðsla í Úganda þar sem með litlu framlagi frá ÞSSÍ tókst að setja á stofn verkefni þar sem liðlega 17 þúsund manns tóku þátt í frumkvöðlafræðslu. Samkvæmt mati var árangurinn góður og verkefnið vakti athygli belgísku þróunarsamvinnunnar sem ákvað að leggja verkefninu til meira en tvöfalda þá upphæð sem ÞSSÍ lagði fram, en treysti ÞSSÍ fyrir framkvæmdinni.

Við viljum einnig benda á þann möguleika sem skýrsluhöfundur nefnir á síðu 57, að „*auka framlög til tvíhliða verkefna í samstarfslöndunum*“ en slíkt mundi strax hafa áhrif á kostnaðarhlutföll af aðföngum. Slíkt mætti auðveldlega gera í endurskoðun á Þróunarsamvinnuáætlun eða hreinlega við gerð fjárlaga, enda er ÞSSÍ sérstakur fjárlagaliður. Í því sambandi er rétt að benda á að töluvert lægra hlutfall íslenskrar þróunaraðstoðar fer í gegnum ÞSSÍ heldur en hlutfall sænskrar í gegnum Sida, svo ekki sé minnst á IrishAid og írsku aðstoð..

Skýrsluhöfundur bendir réttilega á hátt hlutfall tvíhliða samvinnu í íslenskri þróunarsamvinnu samanborið við aðrar þjóðir. Það er þó ástæða til að benda á að íslensk tvíhliða aðstoð hefur eitt sérkenni sem strax skekkir slíkan samanburð: Háskólar Sameinuðu þjóðanna. Þar eru strax farin 14% af íslenskri þróunaraðstoð í kostnað sem á sér enga hliðstæðu í þessum mæli hjá öðrum þjóðum.

SAMSTARFSLÖND

Skýrsluhöfundur tekur upp spurninguna um fjölda samstarfslanda í tengslum við rekstrarkostnað og spyr hvort þau séu hugsanlega enn of mörg, þótt þeim hafi þegar verið fækkað úr sex í þrjú. Þessi spurning var einnig rædd þegar DAC nefndin heimsótti Ísland, þótt þar hafi málið verið rætt á grundvelli þess að Ísland er með fimm skráð samstarfslönd í DAC samhengi, því Afganistan og Palestína bætast við.² Eðlilegt er að þessu sé velt upp til skoðunar.

Það er því miður engin alþjóðleg samanburðarreynsla sem við getum sótt í til að meta möguleika og áhættuþætti sem tengjast því að starfa í svo fáum löndum. Engin önnur þjóð er í einungis þremur löndum. Lúxemborg hefur t.d. samstarf við 16 lönd. Íslendingar verða því alfarið að styðjast við eigin reynslu og dómgreind.

Hjá ÞSSÍ óttumst við að með frekari fækkun sé tekin áhætta sem ekki er sparnaðarins virði. Við höfum þegar séð hve mikilvægt er að hafa sveigjanleika til að auka framkvæmdahraða í einu landi til að bregðast við t.d. pólitískum flækjum, án þess að þurfa að hlaupa til þeirra skyndilausna í „multi-bi“ aðstoð sem nágrannaþjóðir okkar nota gjarnan til „að koma út peningum“ þegar á bjátar. Þegar einungis tvö samstarfslönd eru eftir eykst verulega hættan á að sú staða skapist að í hvorugu landinu sé svigrúm

² Við teljum ekki ástæðu til að telja Afganistan og Palestínu sem samstarfslönd (án þess að við séum að setja út á samstarfið við löndin). Útsending (secondment) nokkurra starfsmanna til alþjóðastofnana er ekki af því tagi né umfangi sem réttlætir merkimiðann „samstarfsland“. Þarna er um þematíska nálgun að ræða – „störf í þágu friðar“ – sem er sambærileg við jarðhitahlöndin sem ÞSSÍ vinnur með, og í mun meira umfangi, án þess að þau séu talin samstarfslönd.

til að gera meira. Þriðja land dregur strax verulega úr þeirri hættu. Þá er ástæða til að hafa vara á um þá útbýningu mannauðs með reynslu af vettvangi sem þarna gæti orðið. Með fækkun landa í tvö samhliða því að taka upp „einsmannspósta“ væri sá reynslu- og þekkingarbanki í raun horfinn.

Stofnunin heldur áfram að skoða og reyna nýjar leiðir til að koma aðstoðinni til skila. Þannig er svæðaverkefnið í jarðhita rekið af aðalskrifstofu, en þó með allnokkrum stuðningi af umdæmisskrifstofunni í Kampala. Reynslan af því verkefni gæti haft áhrif á það hvernig við skipuleggjum starfið í framtíðinni, en það er of snemmt að draga ályktanir fyrir en að lokinni úttekt á því verkefni, þar sem m.a. verður fjallað um skilvirkni stofnunarinnar.

Á þessari stundu reiknum við með því og teljum rök hníga að því að kjarninn í starfsemi ÞSSÍ verði áfram samstarf við þrjú samstarfslönd. Að frumkvæði ÞSSÍ hófst vinna fyrir tveimur árum við að skilgreina hvaða lönd væru eðlilegust og heppilegust samstarfslönd Íslands. Vinnuteymi utanríkisráðuneytisins og Þróunarsamvinnustofnunar hefur nýverið skilað áfangaskýrslu með tillögu þar að lútandi.

AÐFERÐAFRÆÐI Í ÞRÓUNARSAMVINNU - ÁRANGURSSTJÓRNUN

Skýrsluhöfundur leggur fram þann kost til skoðunar (bls. 159) að þróunarsamvinna Íslands byggist öll á aðferðum árangursstjórnunar (Results Based Management). Þetta er gagnmerk tillaga sem er allrar athygli verð. Þá er auðvitað gengið út frá því að hugsanlegar breytingar á stefnu eða fyrirkomulagi í þróunarsamvinnu Íslands verði unnar á forsendum árangursstjórnunar og kvarðar um væntanlegan árangur af þeim breytingum skýrir svo sjálfstæð og óháð úttekt í fyllingu tímans geti lagt mat á niðurstöðuna.

Með því að taka upp árangursmiðuð vinnubrögð á öllum sviðum þróunarsamvinnu yrði tekið stórt skref fram á við að mati ÞSSÍ og teljum við að sú nálgun geti gagnast sérlega vel á því stigi sem íslensk þróunarsamvinna er nú. Það á við um friðargæslu, skóla Sameinuðu þjóðanna og öll þau 60% íslensks þróunarfjár sem fara gegnum ráðuneytið auk starfsemi ÞSSÍ. Jafn markverð og sú breyting yrði er ljóst að hún verður ekki hrist fram út erminni, og má þar benda á skóla Finna í þeim efnum.

ÞSSÍ leggur til að hugmyndin fái verðuga umræðu og athugun. Ákvörðun um innleiðingu árangursstjórnar þarfnast ekki ákvörðunar Alþingis, lagabreytinga eða formbreytinga að sinni. Hún þarfnast hins vegar gagna sem ekki liggja fyrir á þessari stundu og þarf að afla. Í þessari vinnu væri auðvelt að fá aðstoð bæði Finna og Íra sem hafa staðfest við ÞSSÍ að séu boðnir og búnir að gefa hlutdeild í reynslu sinni af svipuðu ferli nýlega.

NÆSTU SKREF

ÞSSÍ leggur til að í framhaldinu verði eftirfarandi skref stigin í anda árangursstjórnunar í þróunarsamvinnu (en mikilvægur þáttur slíkrar stefnumótunar er einmitt „evidence based“ ákvarðanir), til að betri grunnur fái fyrir framtíðar ákvarðanir um stjórnsýslu og skipulag, samstarfslönd, skiptingu fjármuna, samstarfsaðila og fleira það sem upp er velt í fróðlegri skýrslu:

- 1) Óskað verði eftir því við DAC að áætluð heildarúttekt fari fram við fyrsta tækifæri. Ísland er á úttektalista hjá DAC og fyrir liggur vilji um að framkvæma hana við fyrsta tækifæri.

- 2) Óskað verði eftir álit Ríkisendurskoðunar á þeim tillögum sem varpað er upp í álitsgerðinni og stjórnsýslulegu gildi þeirra. Huga mætti að því að fá einnig aðstoð fræðasamfélagsins.
- 3) Gerð verði sú ytri óháða úttekt sem DAC leggur til að verði gerð á skólum Sameinuðu þjóðanna. Hún miði meðal annars, en ekki bara, við að skilgreina hversu nógildandi stefna og verklag tekur á árangursstjórnun og eftirliti.
- 4) Gerð verði ytri úttekt á Friðargæslunni, markmiðalýsingum, eftirliti og árangursmælingum. Í álitsgerðinni er að finna ákveðnar tillögur um breytingar sem fela í sér ábendingar um að umbóta sé þörf.
- 5) Gert verði mat á getu félagasamtaka á Íslandi til að sinna þróunarsamvinnu („capacity assessment“) samkvæmt kröfum árangursstjórnunar. Í skýrslunni er fróðleg samantekt um félagasamtökin sem birtir nokkrar ólíkar gerðir þeirra. Getumat væri mikilvæg staðfesting stefnumótunar sem hugsanlega felur í sér aukinn hlut félagasamtaka.
- 6) Standi vilji til þess að ÞSSÍ undirgangist ytri rýni á verklagi og gæðahandbók, vinnuferlum og slíku er auðvelt og einfalt að standa að slíku. ÞSSÍ birtir jafnóðum úttektir á tvíhliða verkefnum á heimasíðu sinni sem varpa skýru ljósi á verklag og árangur af tvíhliða þróunarsamvinnu og mætti taka saman í eina heildarálitsgerð með utanaðkomandi rýni.

Reykjavík 27. júní 2014

Fyrir hönd starfsfólks Þróunarsamvinnustofnunar Íslands

Engilbert Guðmundsson framkvæmdastjóri